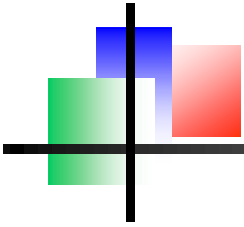

Podstawy Fizyki IV

Optyka z elementami fizyki współczesnej

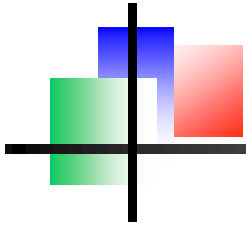
wykład 10, 16.03.2012

wykład:	Czesław Radzewicz
pokazy:	Radosław Chrapkiewicz, Filip Ozimek
ćwiczenia:	Ernest Grodner

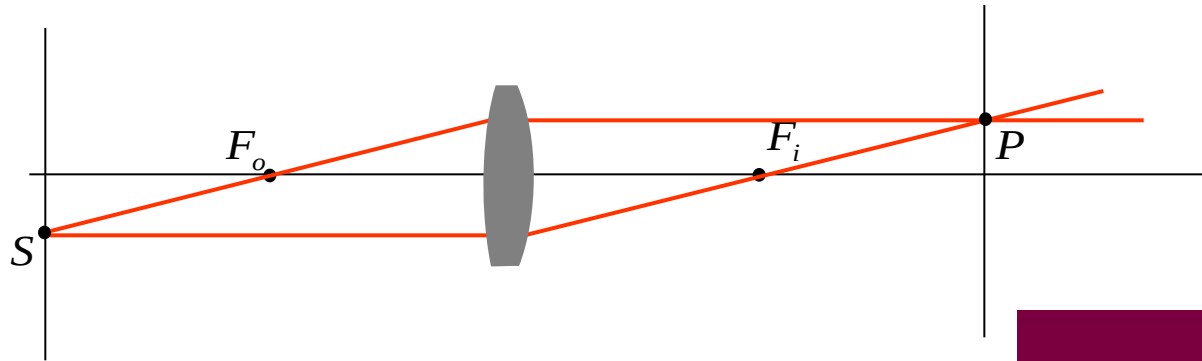

Wykład 9 - przypomnienie

- apertura, apertura polowa, źrenice, winietowanie
- apertura numeryczna oraz liczba $f/\#$ soczewki
- pryzmaty jako lustra z różnymi transformacjami
- bez przybliżenia przyosiowego ➔ aberracje geometryczne
- sumy Seidela, klasyfikacja aberracji 3-go rzędu
- aberracje chromatyczne
- dublet achromatyczny, warunek achromatyzmu, liczba Abbego
- miary jakości obrazowania: funkcja impulsowa, funkcja przenoszenia modulacji (MTF)
- oko ludzkie; budowa i podstawowe własności

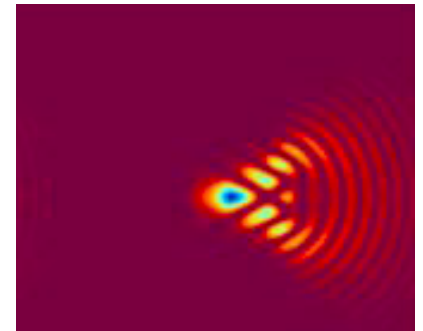
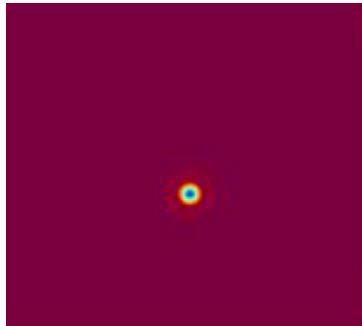

funkcja impulsowa układu obrazującego

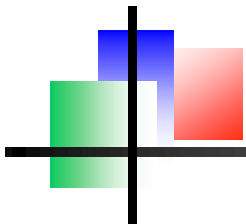

Zakładamy:

1. liniowość zagadnienia
2. niezmienniczość względem przesunięcia (?)

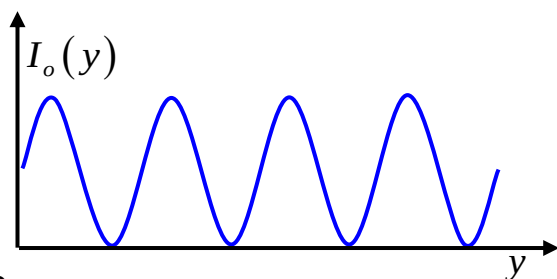
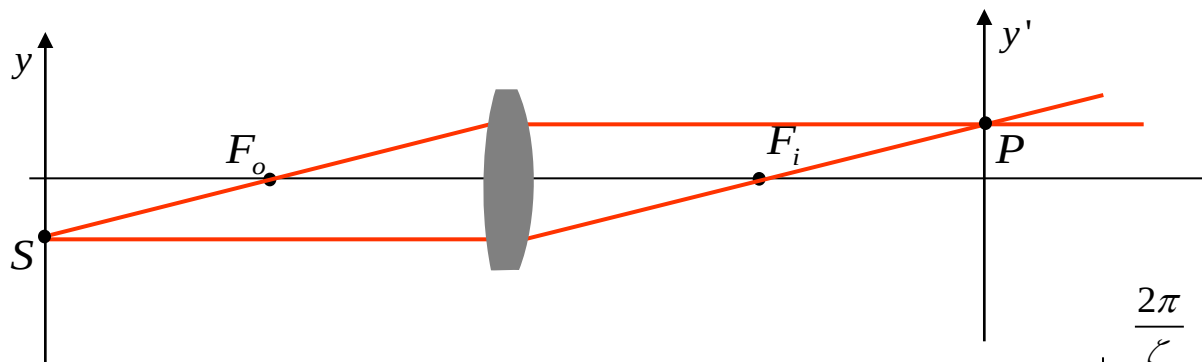
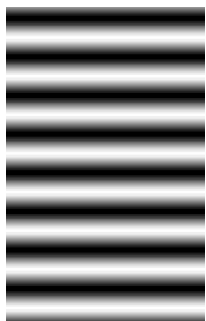

rozdzielczość układu obrazującego!

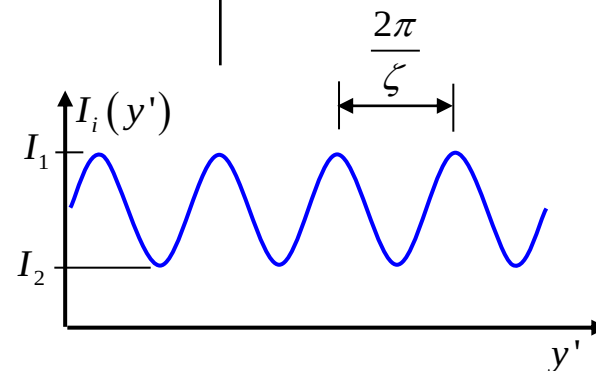
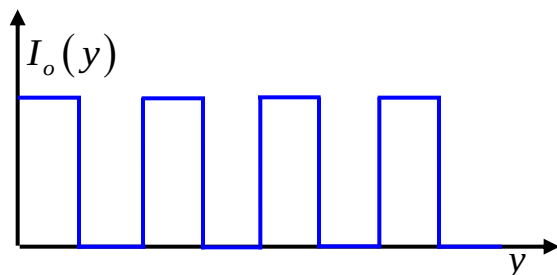

funkcja przenoszenia modulacji

MTF (Modulation Transfer Function)

albo

definiujemy **widzialność prążków**:

$$V = \frac{I_1 - I_2}{I_1 + I_2}$$

$$MTF(\xi) = V(\xi)$$

MTF - przykład

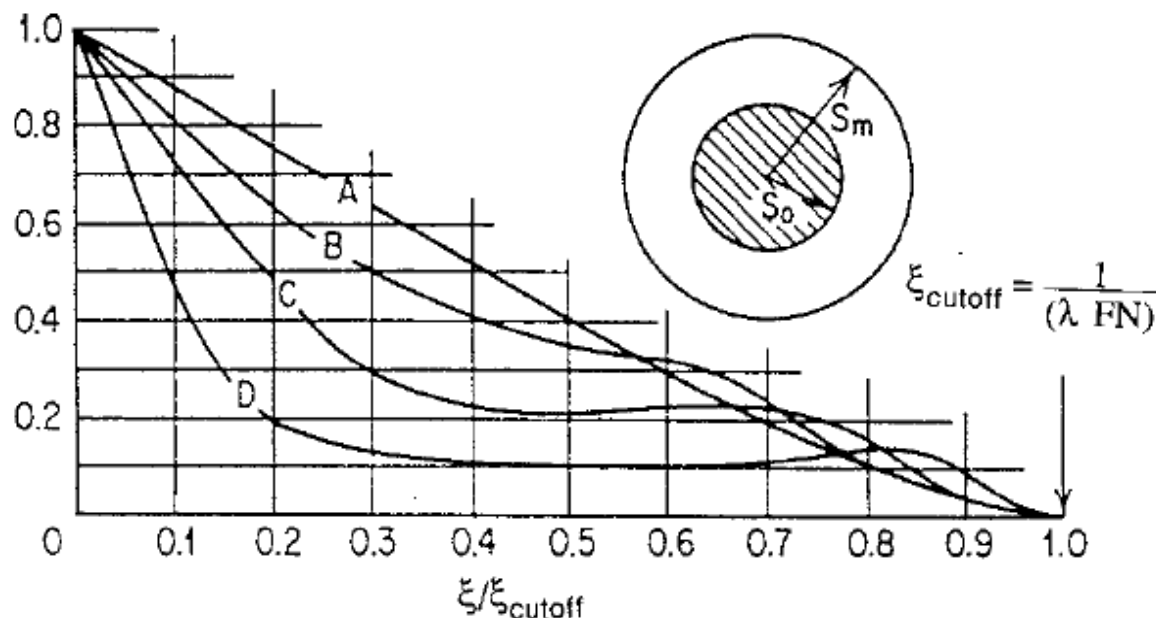
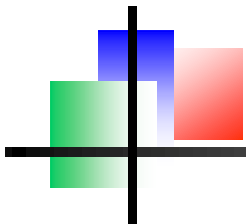

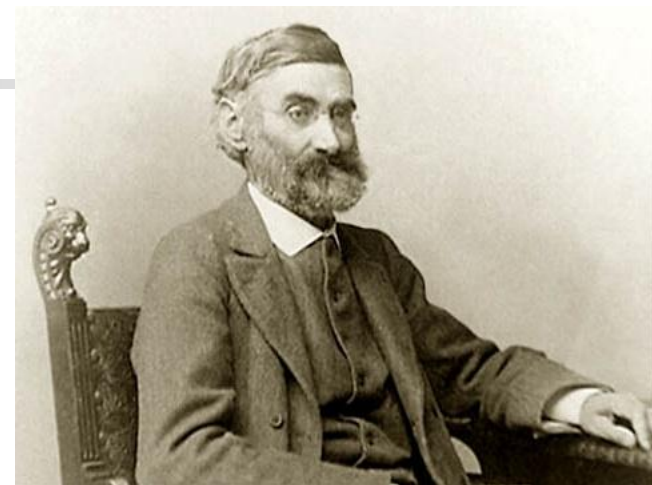
FIGURE 1 (a) Diffraction-limited MTF for system with circular pupil (no obscuration: $S_o/S_m=0$). (b) through (d) are diffraction-limited MTF for a system with an annular pupil: (b) $S_o/S_m=0.25$; (c) $S_o/S_m=0.5$; (d) $S_o/S_m=0.75$. (Adapted from W. J. Smith, *Modern Optical Engineering*, McGraw-Hill, New York, 1966, p. 322.)

ograniczenie dyfrakcyjne – nawet układ
bez aberracji nie ma nieskończonej
rozdzielczości bo jest dyfrakcja

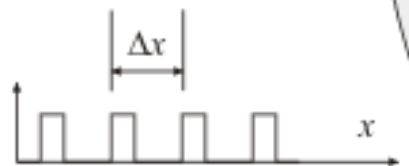
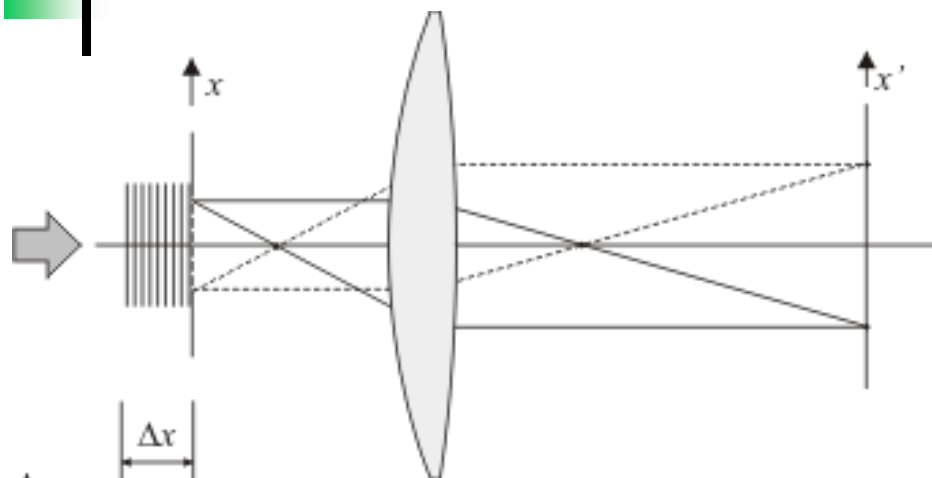
dyfrakcyjnie ograniczona rozdzielczość

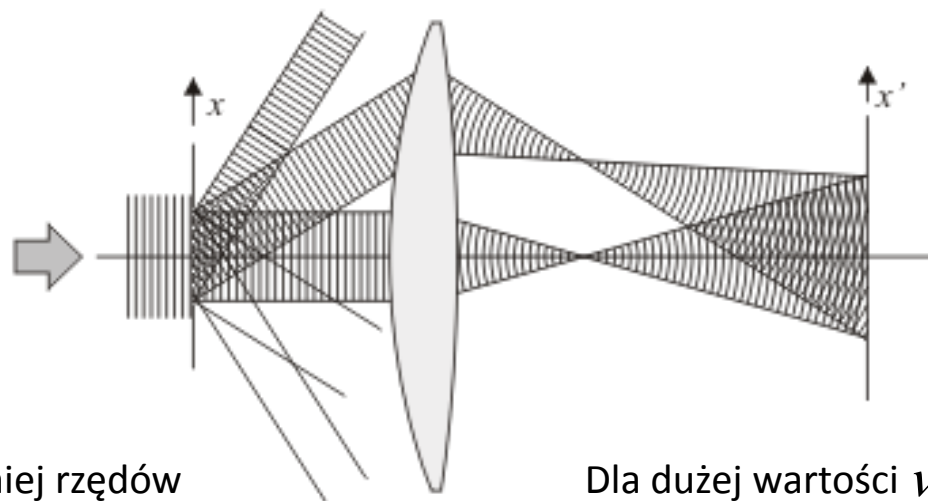
MTF - obrazek Abbego

Ernst Abbe (1840-1905)

$$\nu_x = 2\pi/\Delta x$$

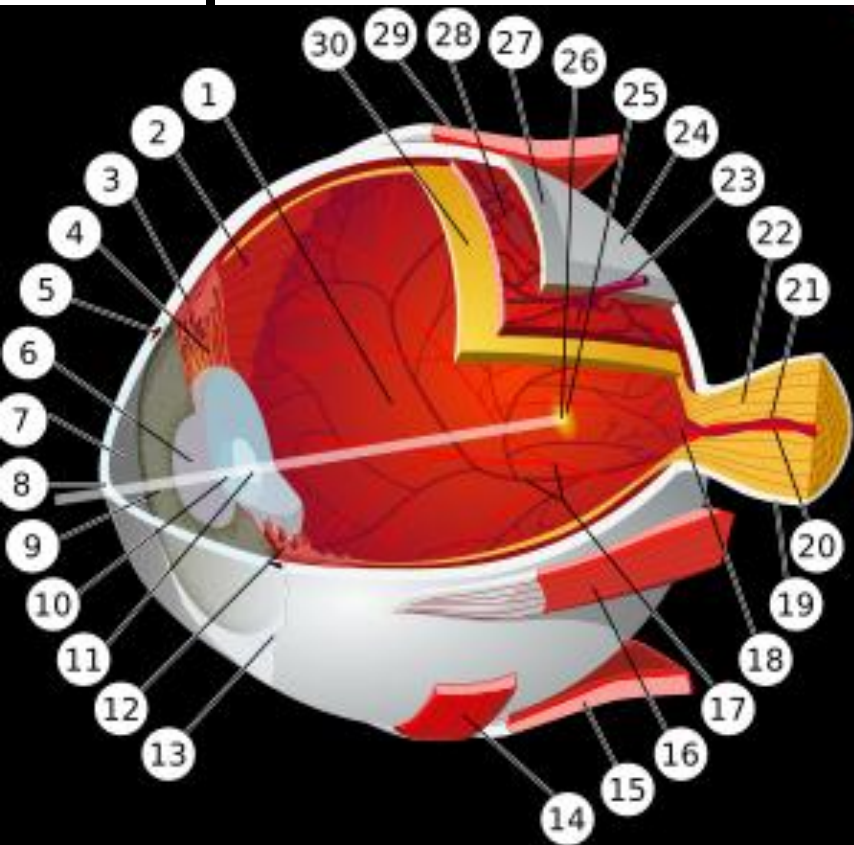

Im większa jest ν_x tym mniej rzędów ugięcia trafia na soczewkę – modulacja w obrazie coraz mniejsza.

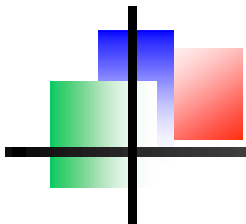
Dla dużej wartości ν_x już pierwszy rząd ugięcia nie trafia na soczewkę – modulacja w obrazie jest zerowa;

$$MTF = 0$$

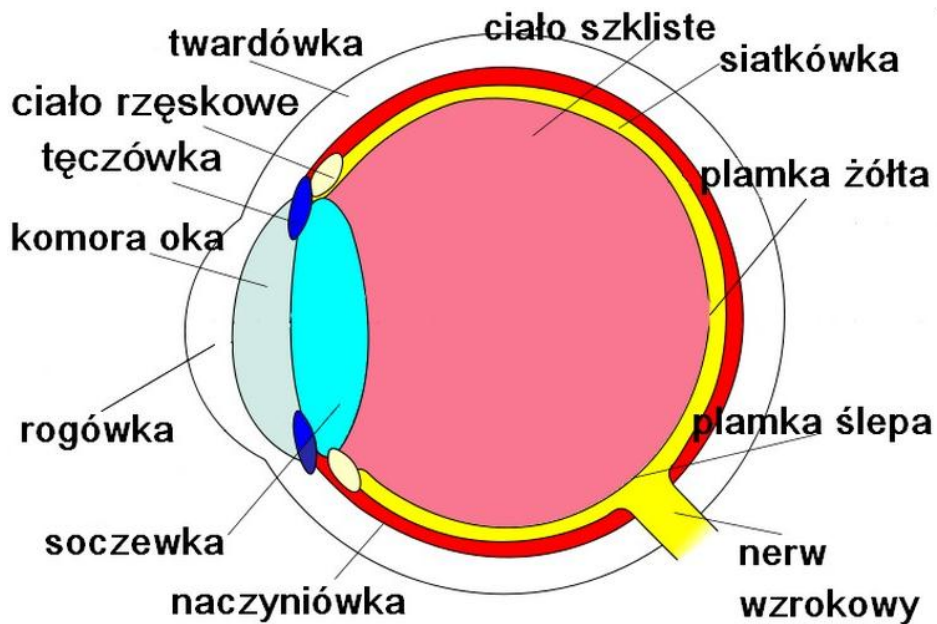
oko ludzkie - budowa

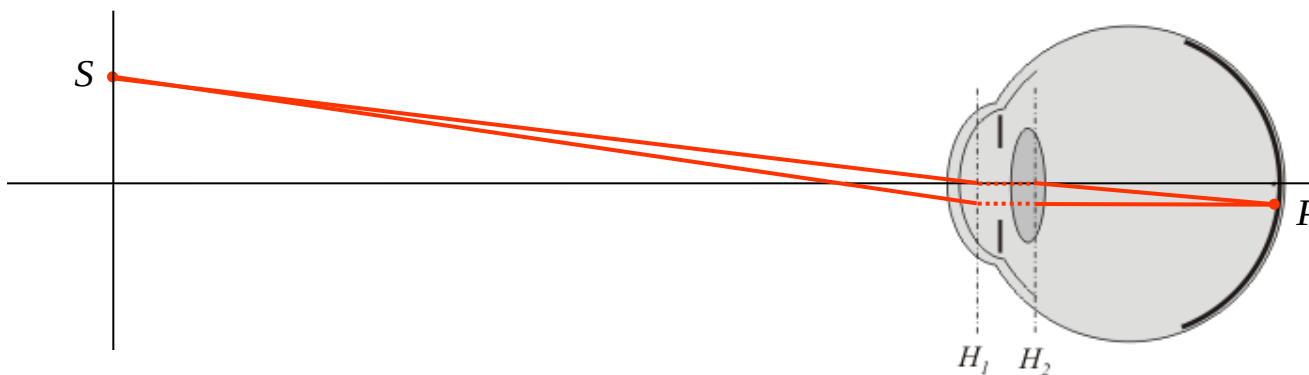
1: komora tylna oka 2: rąbek zębaty siatkówki 3: mięsień
rzęskowy 4: obwódka rzęskowa 5: kanał Schlemma 6: źrenica
7: komora przednia oka 8: rogówka 9: tęczówka 10: kora
soczewki 11: jądro soczewki 12: wyrostek rzęskowy 13:
spojówka 14: mięsień skośny, dolny 15: mięsień prosty, dolny
16: mięsień prosty, przyśrodkowy 17: tętnice i żyły siatkówki
18: tarcza nerwu wzrokowego 19: opona twarda 20: tętnica
środkowa siatkówki 21: żyła środkowa siatkówki 22: nerw
wzrokowy 23: żyła wirowata 24: otoczka gałki ocznej 25:
plamka żółta 26: dołek centralny siatkówki 27: twardówka 28:
naczyniówka 29: mięsień prosty, górny 30: siatkówka

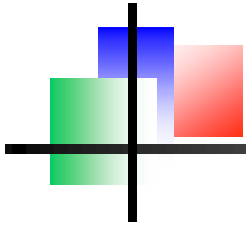
oko ludzkie - obrazowanie

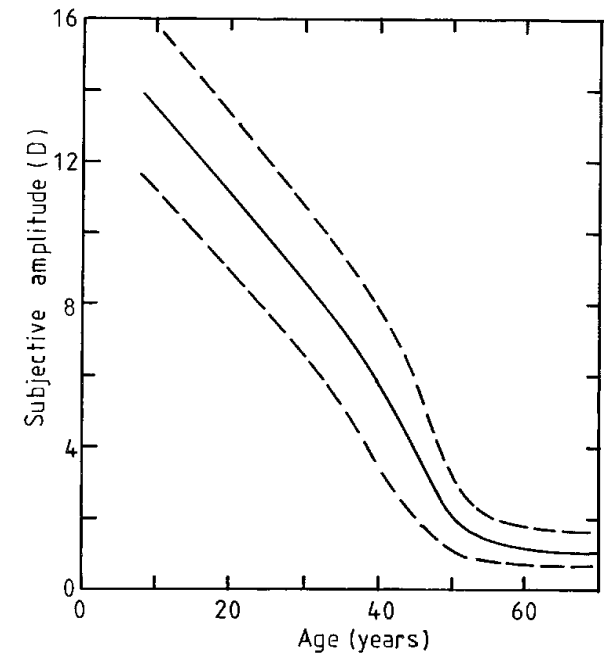
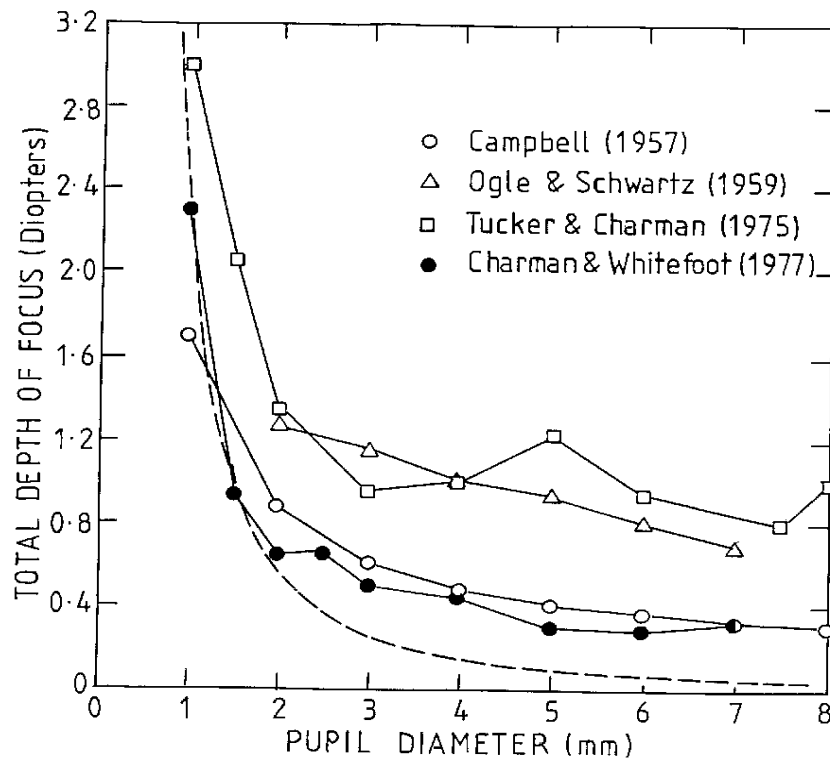
rozdzielczość kątowa = $1'$

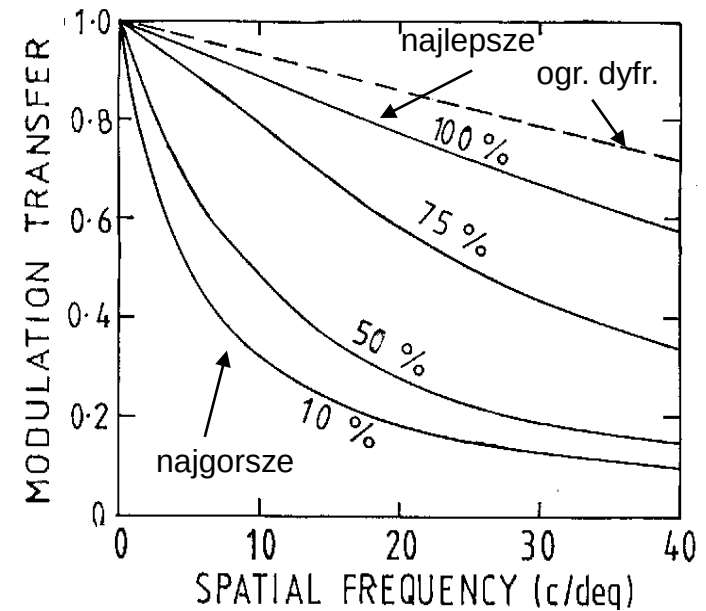
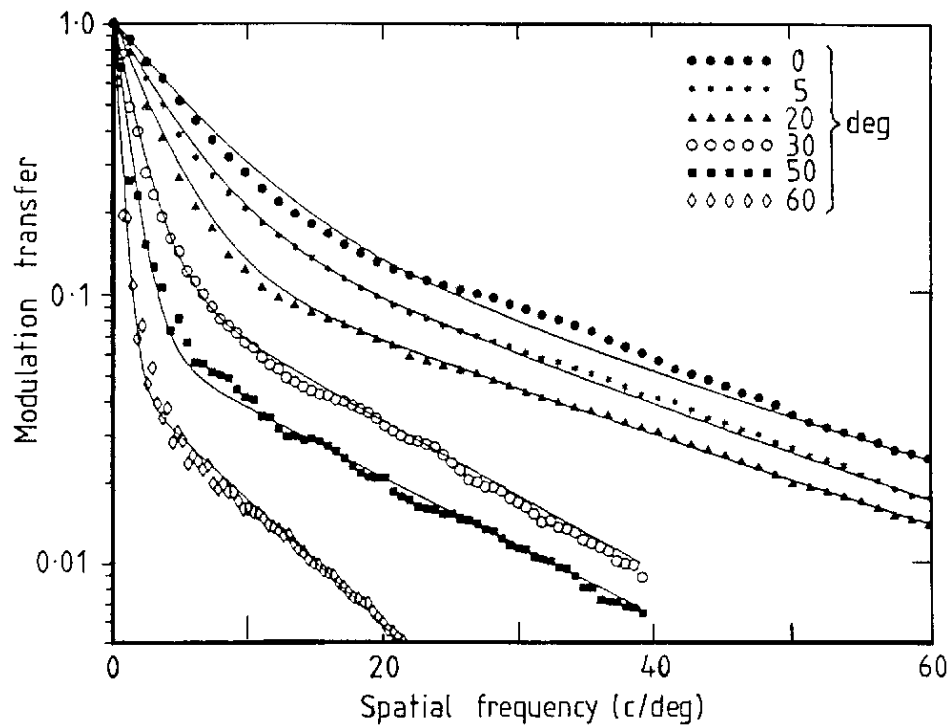
odległość dobrego widzenia: $d_0 = 25 \text{ cm}$

oko – głębia ostrości i akomodacja

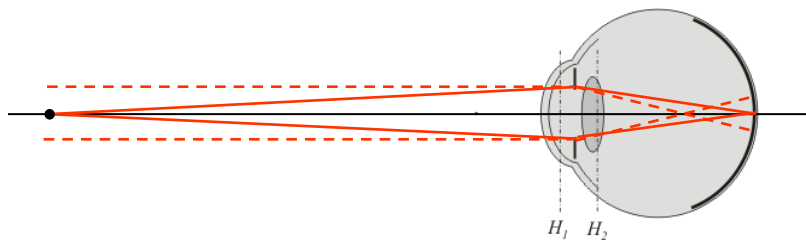

oko - jakość obrazowania

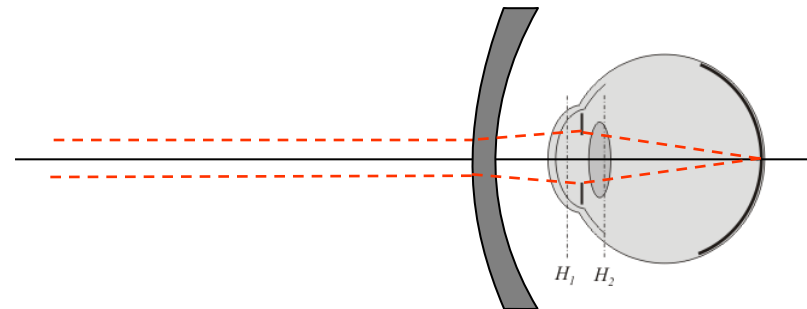

oko – wady 1

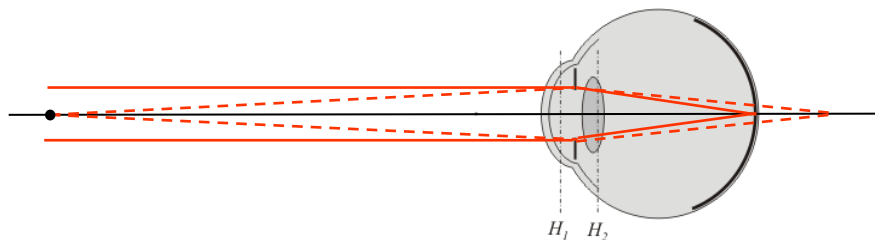
krótkowzroczność

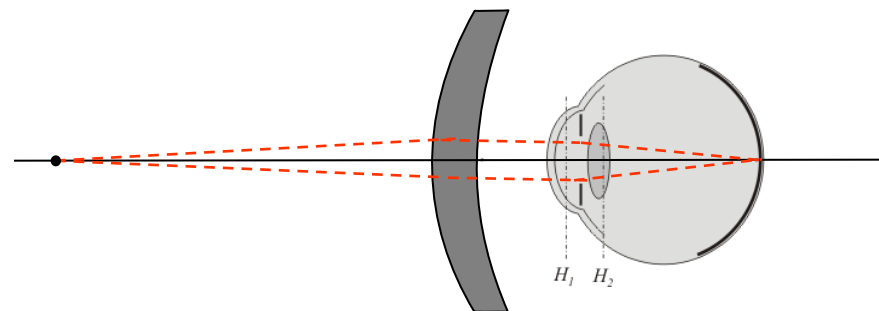
szkła korekcyjne „minusy”

dalekowzroczność

szkła korekcyjne „plusy”

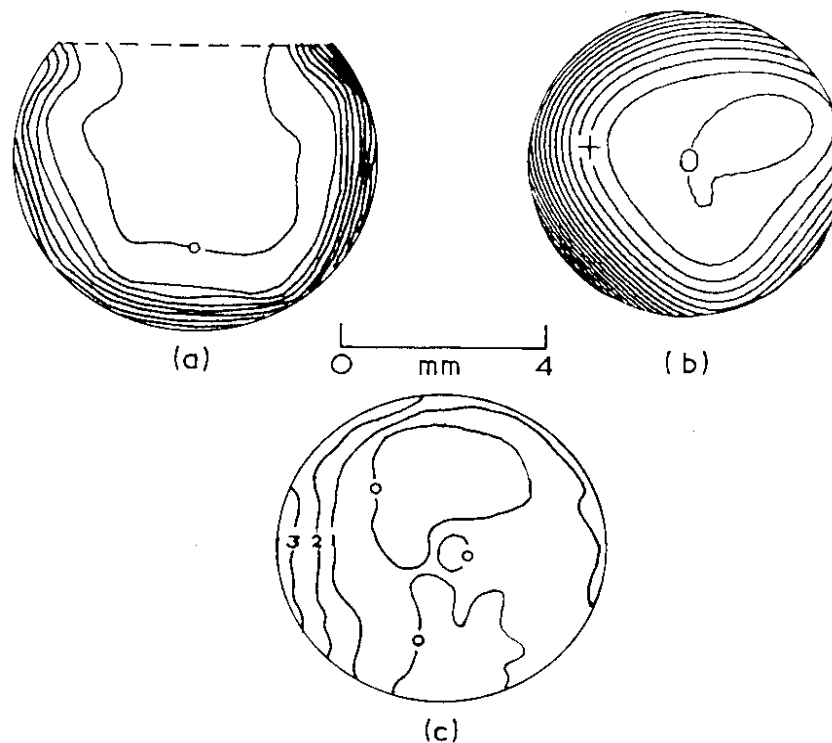
oko – wady 2

Astygmatyzm

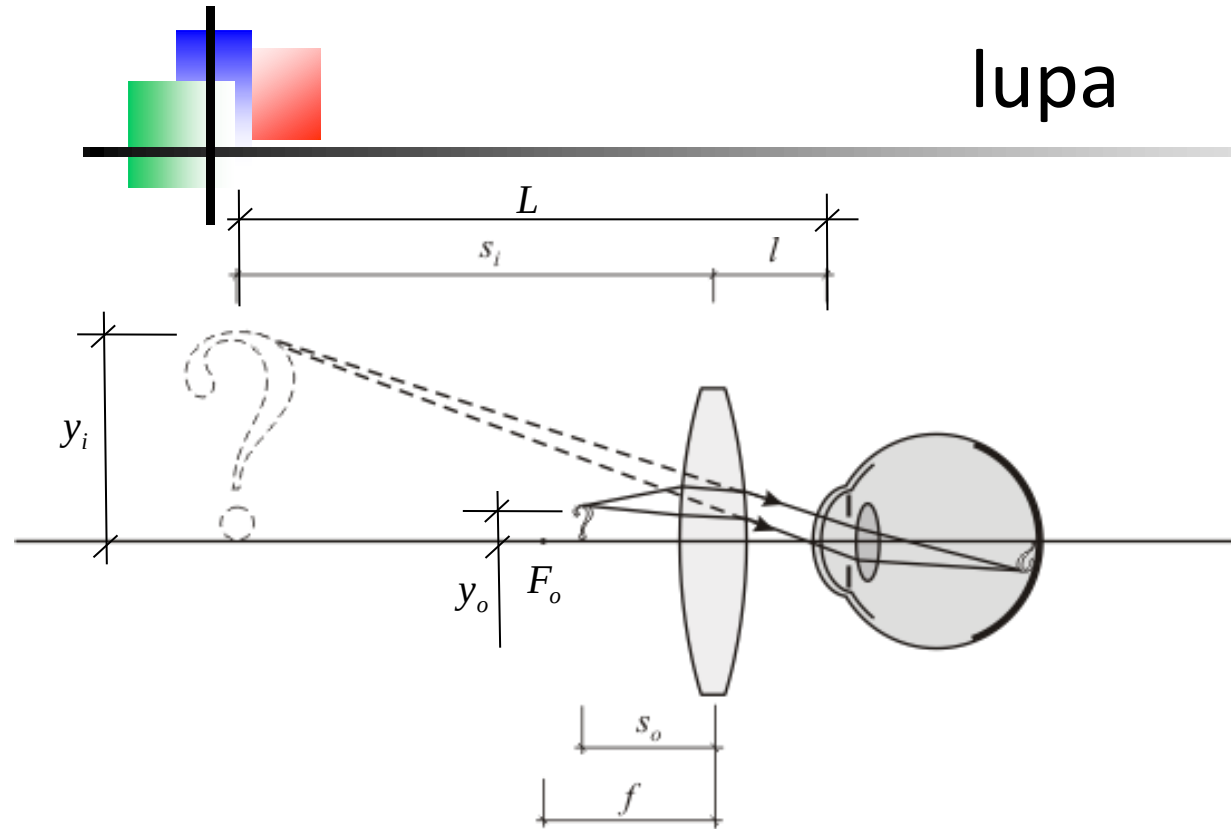
szkła cylindryczne bądź sferyczno-cylindryczne

Nieregularne deformacje rogówki

ablacja laserowa

lupa

Liczy się wyłącznie powiększenie kątowe:

$$M_L = \frac{y_i/L}{y_o/d_0}$$

gdzie d_0 to **odległość dobrego widzenia** równa ok 25cm dla przeciętnego oka ludzkiego.

Rachunki...

$$\frac{y_i}{y_o} = -\frac{s_i}{s_o} = \dots = 1 + \frac{L-l}{f}$$

skąd

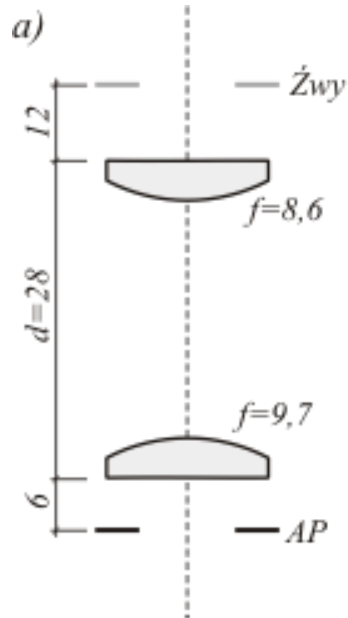
$$M_L = \frac{d_0}{L} \left(1 + \frac{L-l}{f} \right)$$

Jeśli $l = f$ to $M_L = \frac{d_0}{f}$

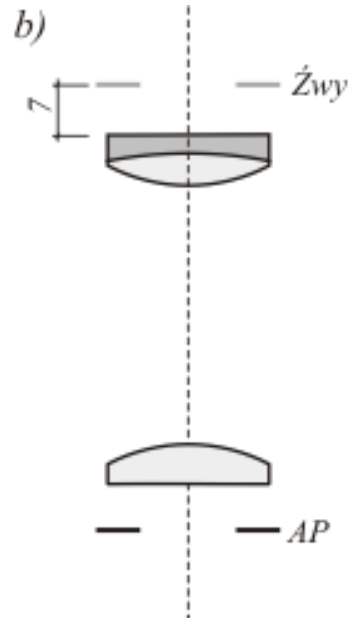
Jeśli $l = 0$ to $M_L = d_0 \left(\frac{1}{L} + \frac{1}{f} \right)$; dla $L = d_0$ mamy $M_L = 1 + \frac{d_0}{f}$

Jeśli $L = \infty$ to $M_L = \frac{d_0}{f}$

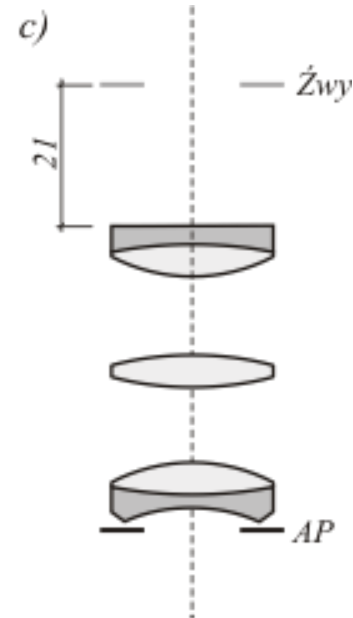
dobra lupa -okular

Ramsden

Kellner

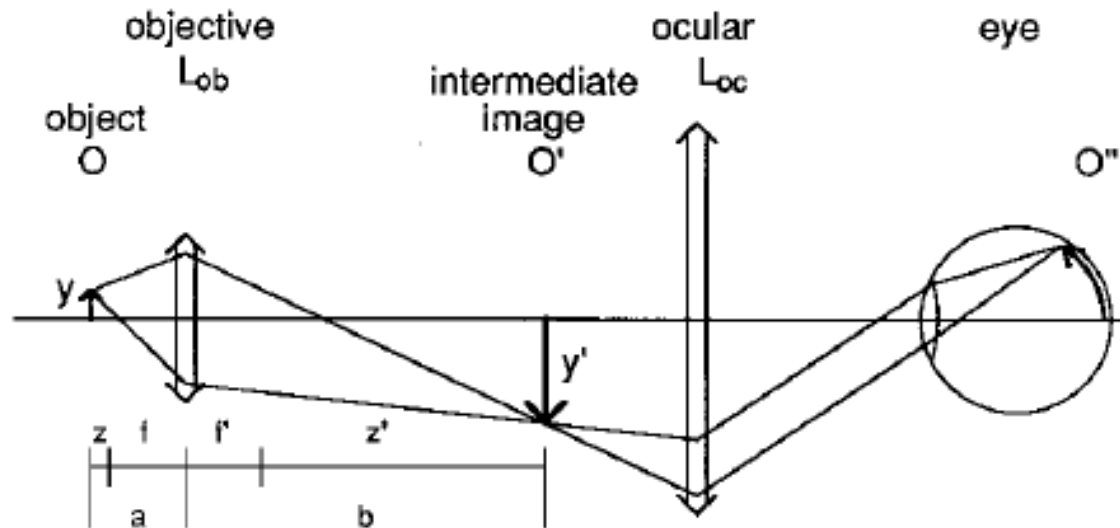

Erfle

Parametry:

- powiększenie: xN, np. x10 oznacza ogniskową 25mm
- położenie i rozmiar źrenicy wyjściowej
- kąt widzenia
- aberracje

mikroskop optyczny - klasyk

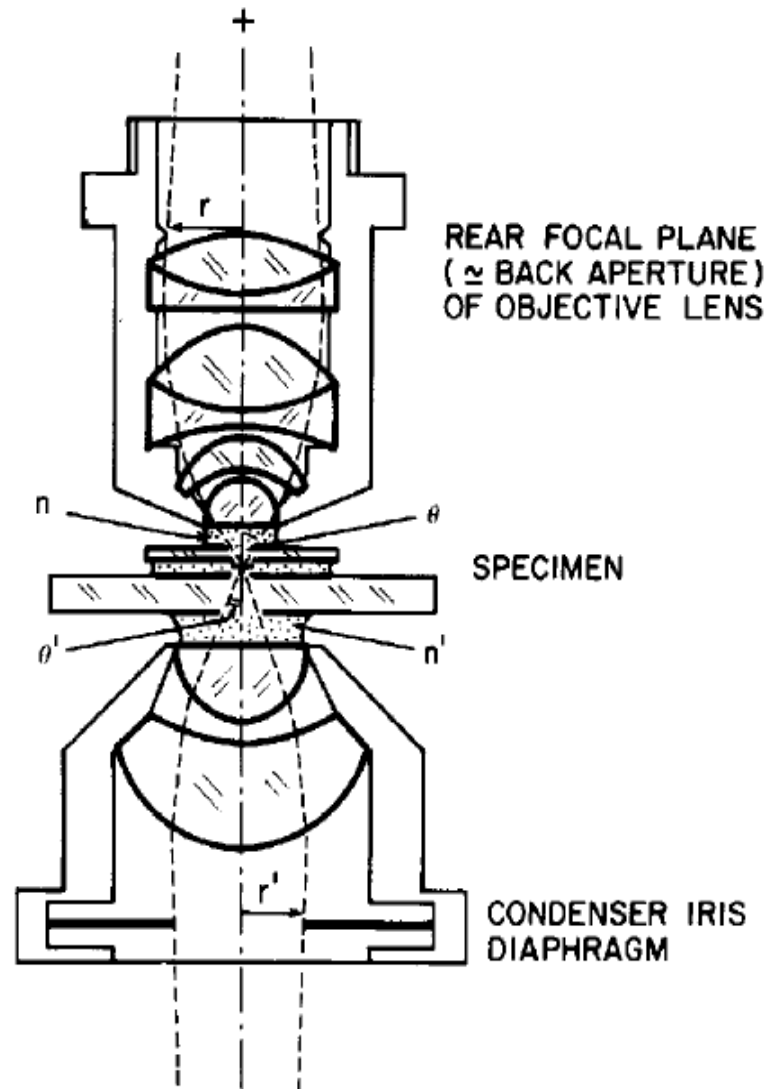
Obiektyw – soczewka złożona (refrakcyjna bądź odbiciowa)

Okular – soczewka złożona

Apertura polowa w płaszczyźnie obrazu pośredniego

$$\text{Powiększenie: } M = M_{Tob} + M_{Tok}$$

oświetlacz + obiektyw

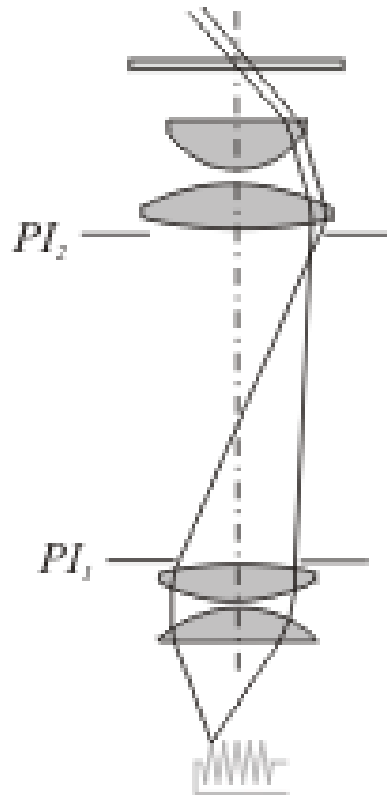

oświetlacz Köhlera

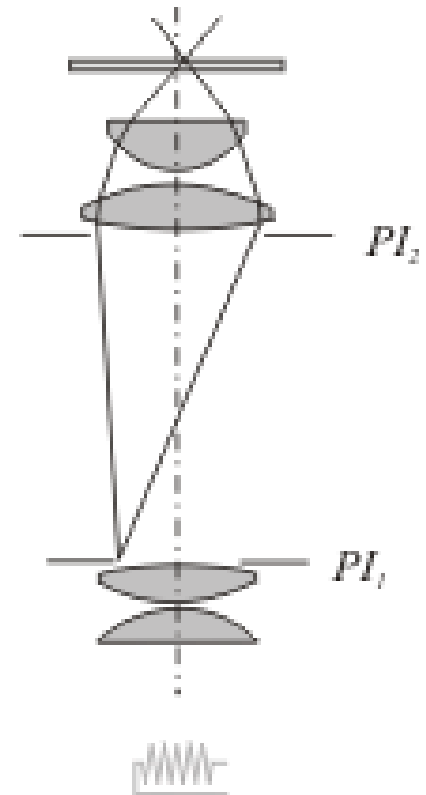
Wymagania:

- jednorodne oświetlenie
- niezależna regulacja pola i jasności

(a)

(b)

obiektywy

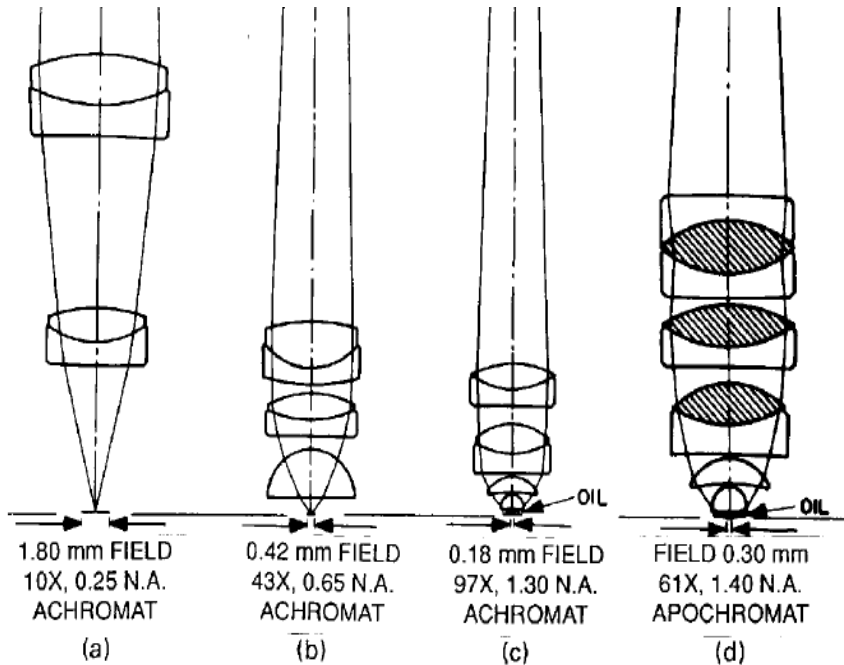
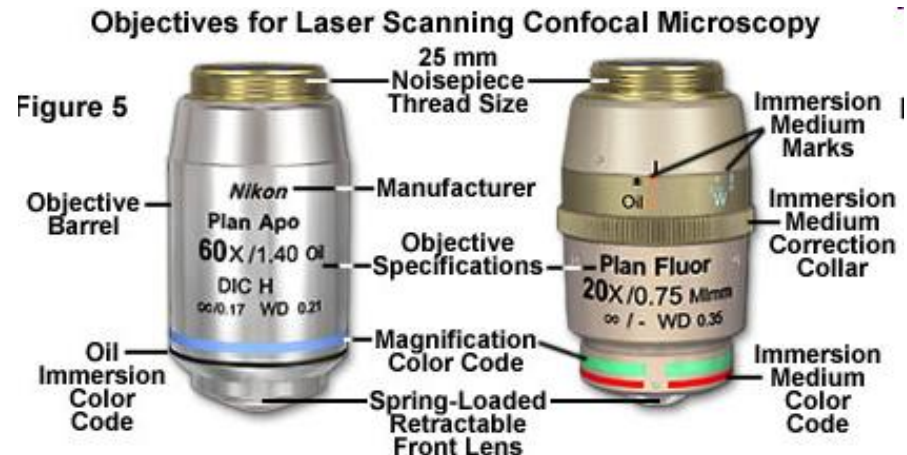

FIGURE 2 (a) Lister-type, (b) Amici-type, and (c) oil-contacted achromatic objectives. In (d) an apochromat is shown, with fluorite elements shaded.⁵⁷

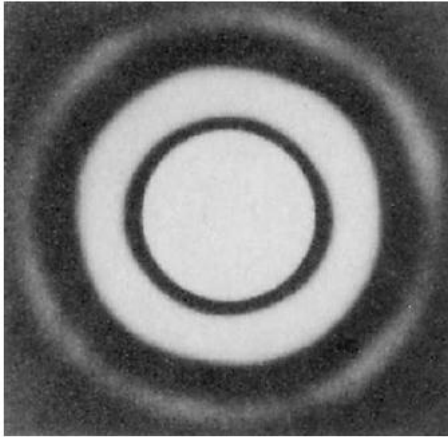
parametry obiektywów mikroskopowych:

- powiększenie Nx
- apertura numeryczna NA
- położenie płaszczyzny obrazowej:
160 mm
 ∞
- odległość robocza
- immersja (olej, woda)
- grubość szkła przykrywkowego
- achromat, apochromat
- aplanat, anastygmat

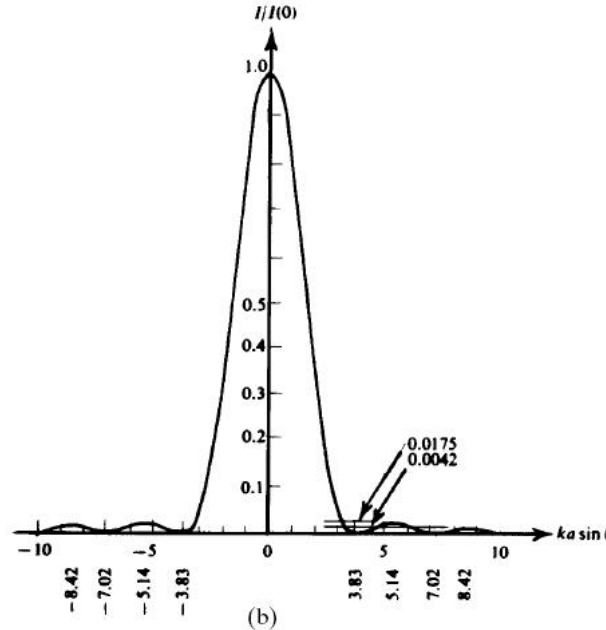

rozdzielczość mikroskopu

obraz źródła punkowego

(a)

(b)

Dyfrakcja światła na aperturze obiektywu

$$I(u) = I_0 \left(\frac{J_1(u)}{u} \right)^2$$

przy czym

$$u = 2\pi \frac{NA}{\lambda} r_o = 2\pi \frac{NA}{M\lambda} r_i$$

Promień 1. zera w rozkładzie natężenia

$$r_{Airy} = 0.61 \frac{\lambda}{NA}$$

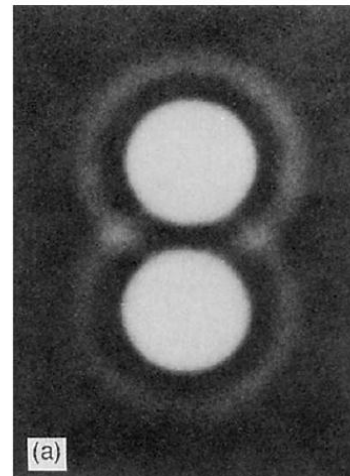
Kryterium Rayleigha:

minimalna odległość dwóch
(rozdzielalnych) punktów to:

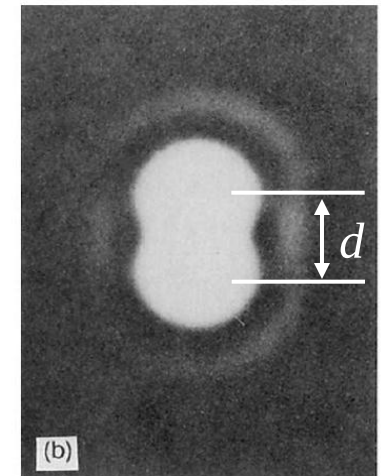
$$d = r_{Airy} \cong 0.61 \frac{\lambda}{NA}$$

Liczby:

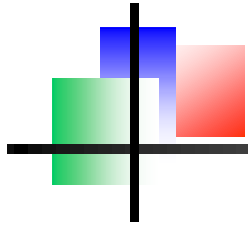
$$\lambda = 0.5\mu\text{m}, NA = 1.4 \Rightarrow d \cong 0.22\mu\text{m}$$

(a)

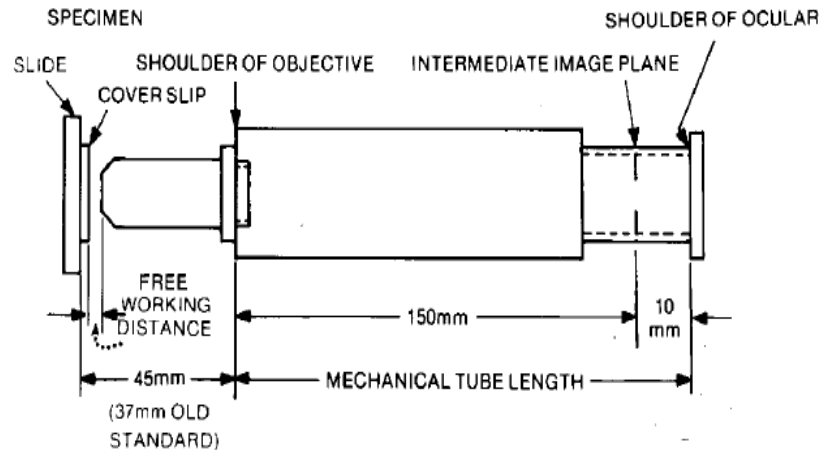
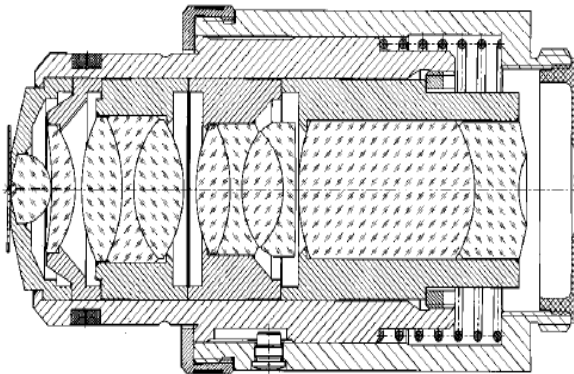
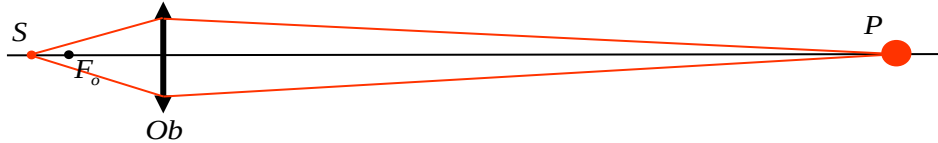

(b)

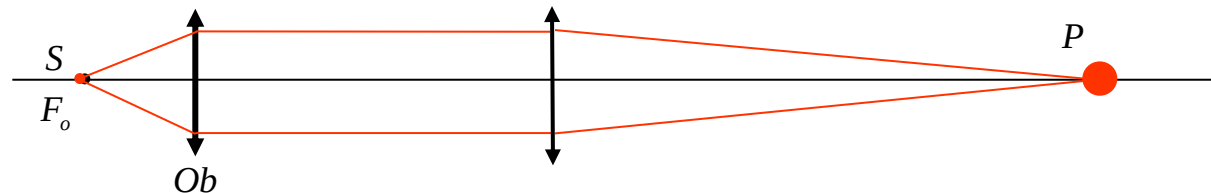

mikroskop c.d.

1. Obrazowanie w skończonej odległości

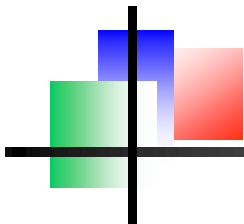
1. Obrazowanie w nieskończoności

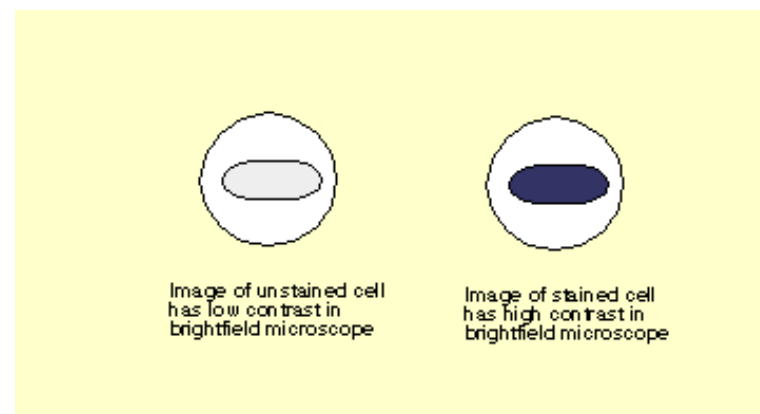
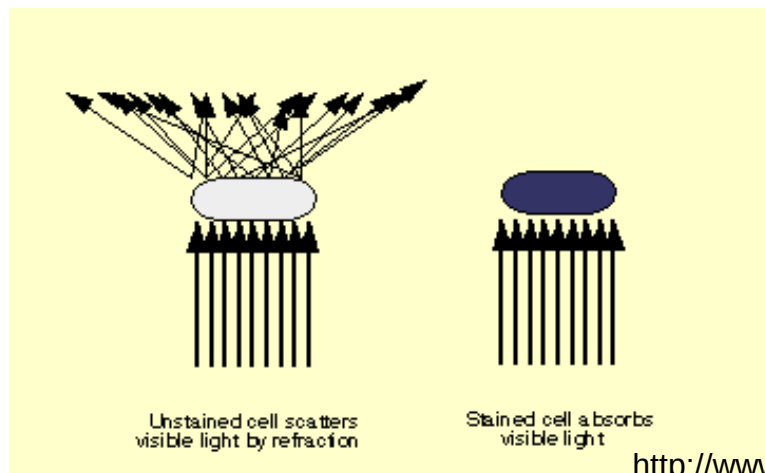
Objectives for Laser Scanning Confocal Microscopy

Figure 5

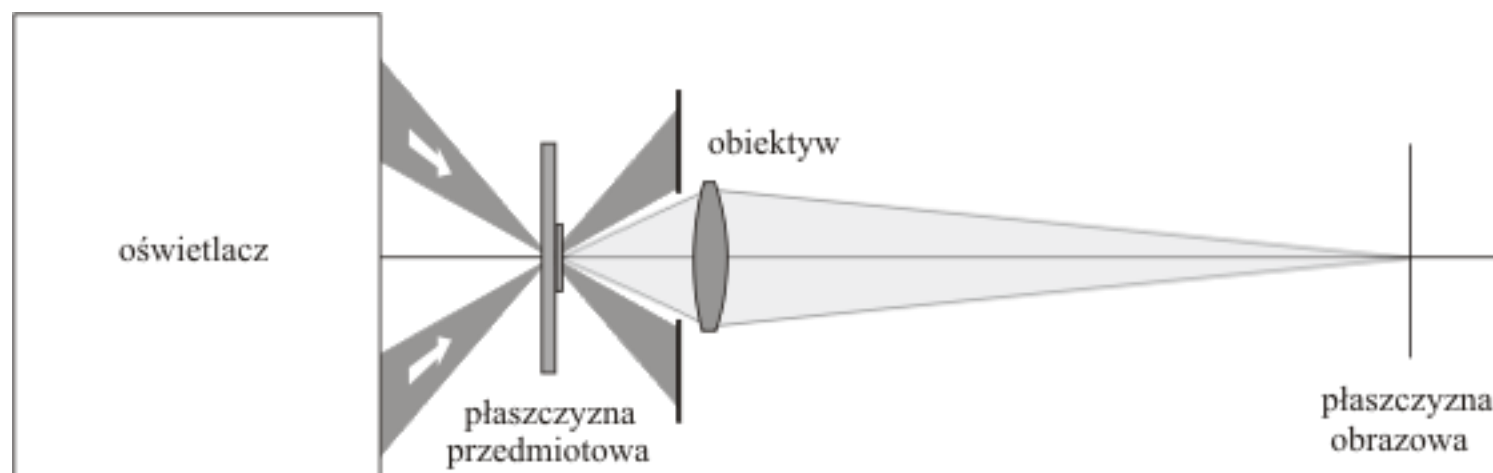

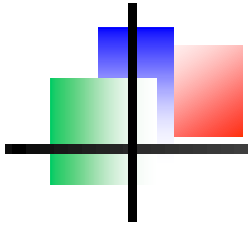

mikroskop ciemnego pola, 1

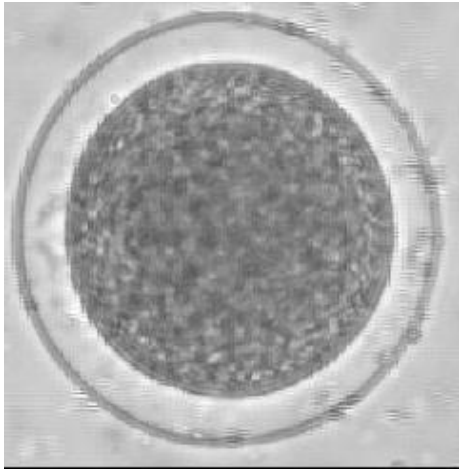

<http://www.bmb.psu.edu/courses/micro107/microscopy/extra/microscopy.htm>

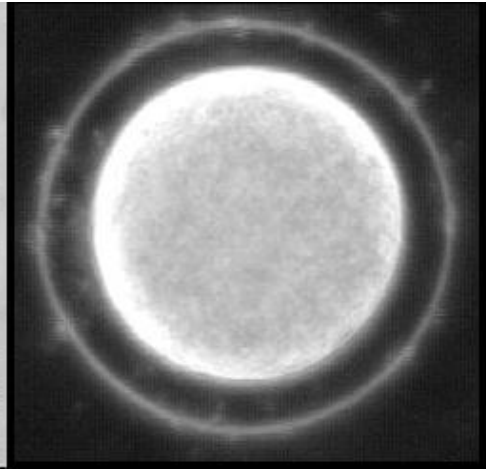

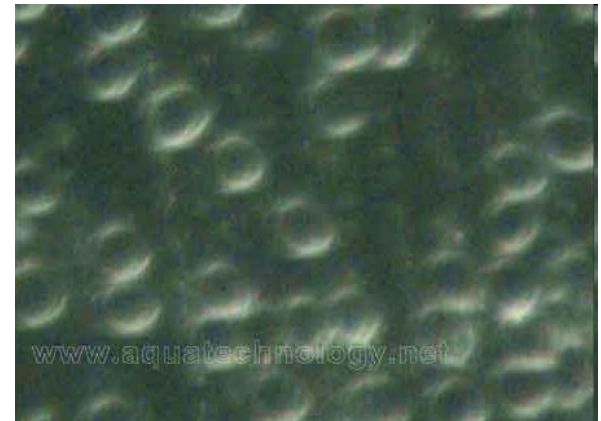
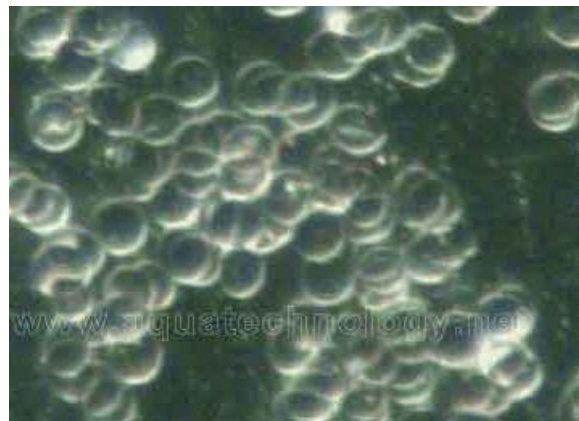
mikroskop ciemnego pola, 2

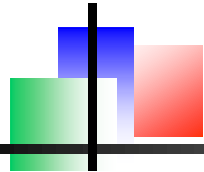

bright field

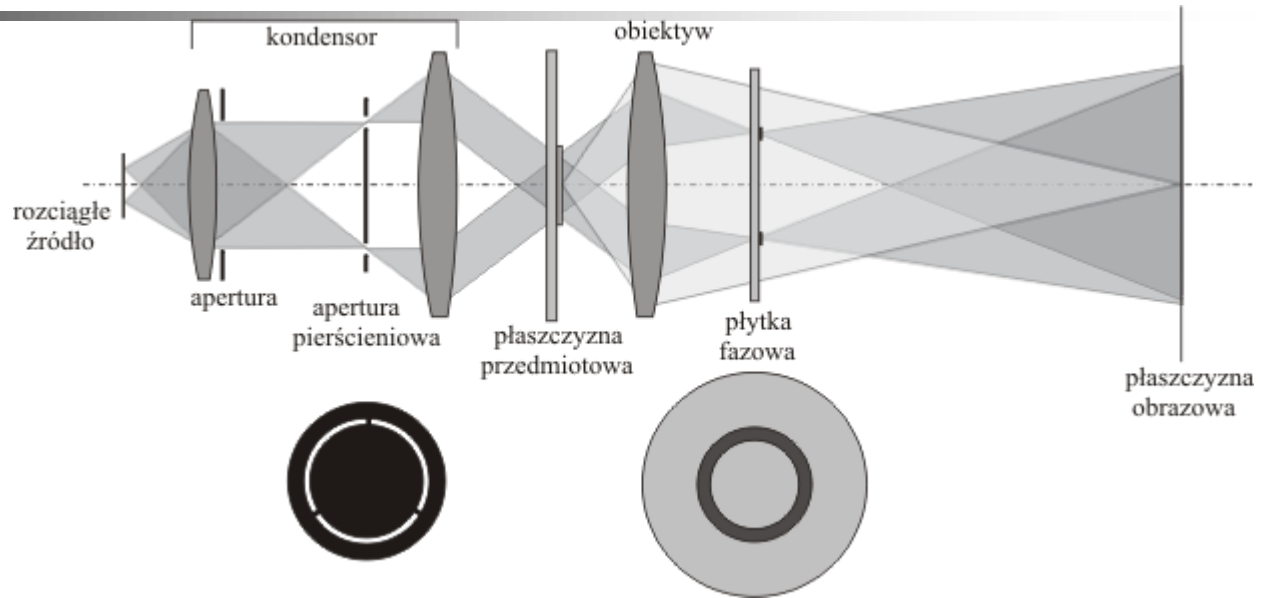
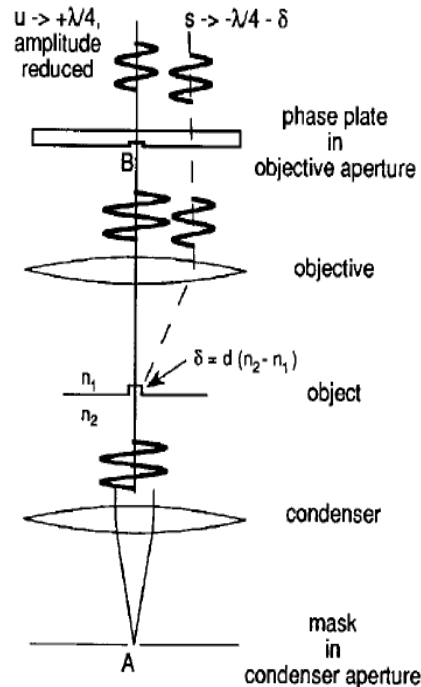

dark field

kontrast fazowy

Living Cells in Brightfield and Phase Contrast

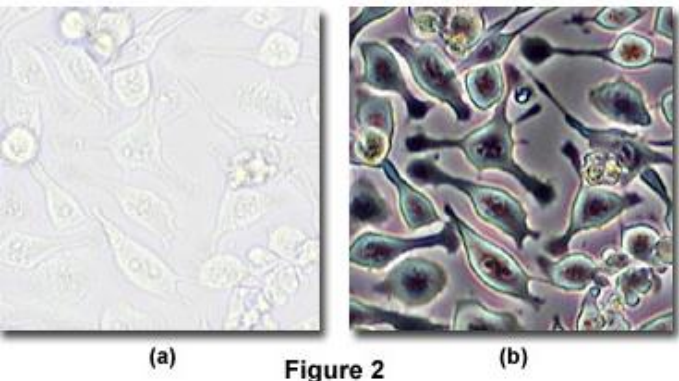
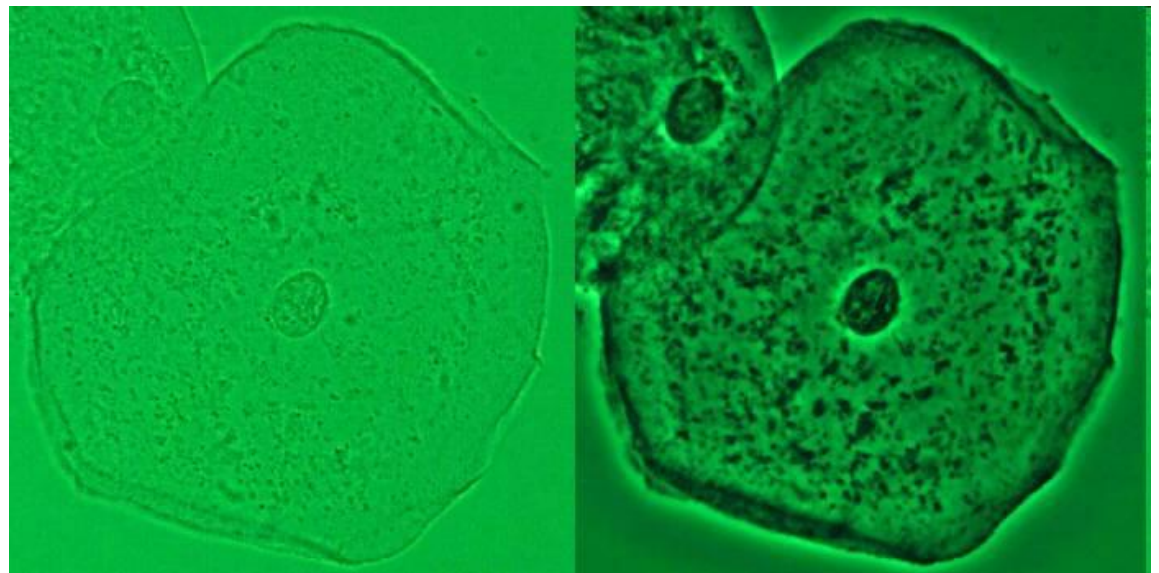

Figure 2

mikroskop konfokalny, 1

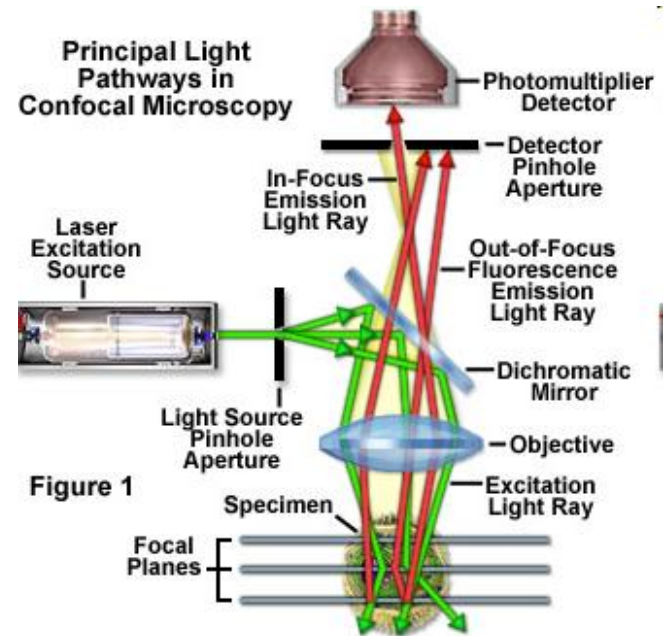
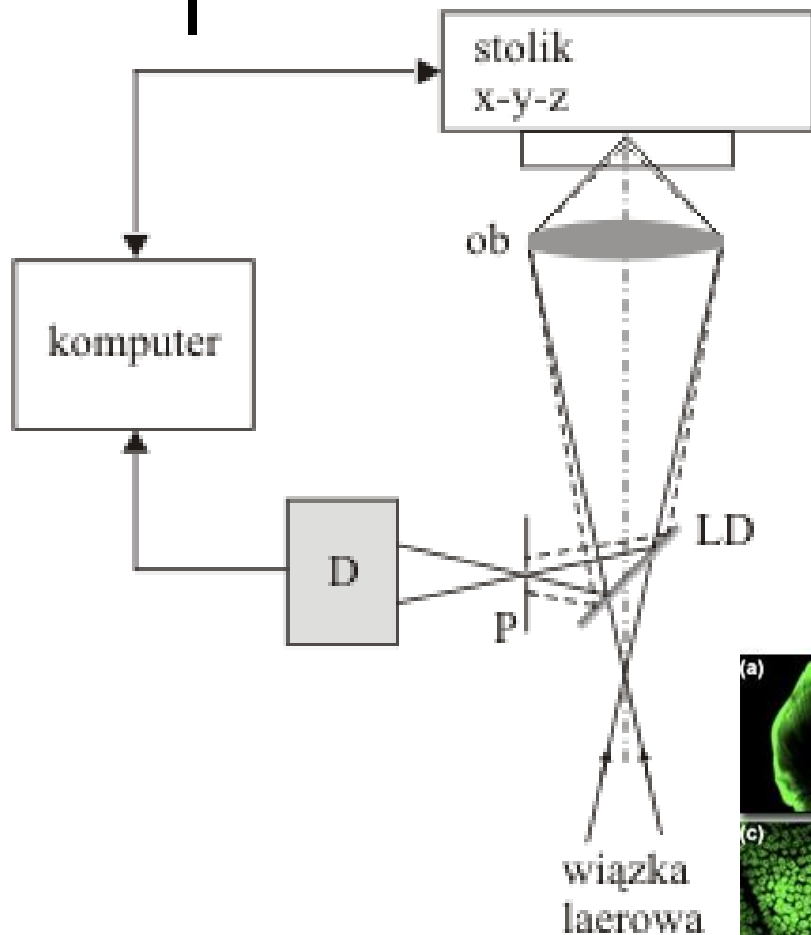

Figure 1

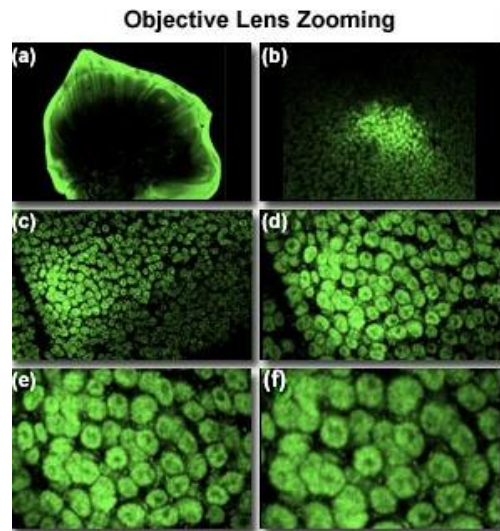

Figure 2

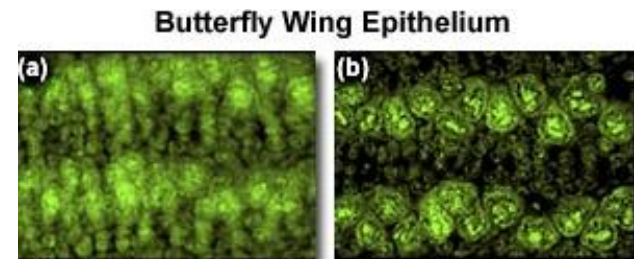

Figure 3

mikroskop konfokálny, 2

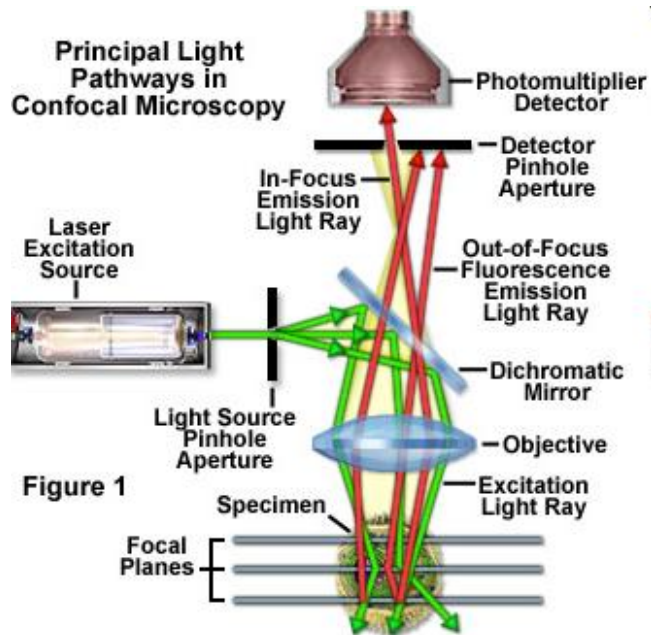

Figure 1

Butterfly Wing Epithelium

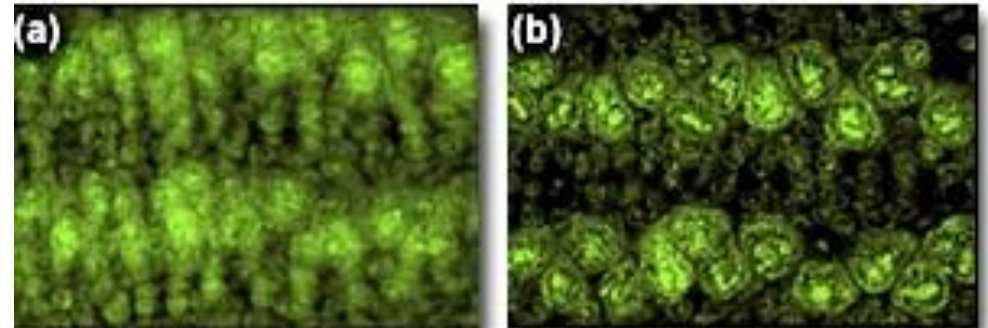

Figure 3

Objective Lens Zooming

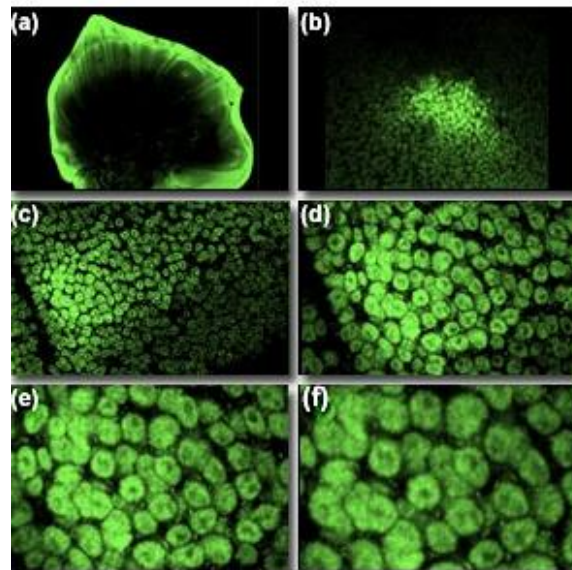
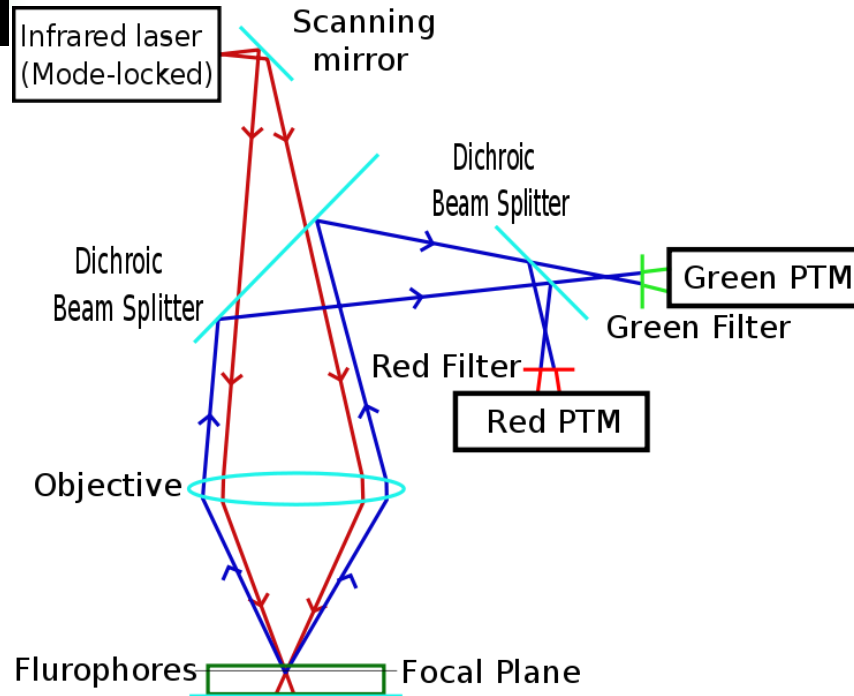
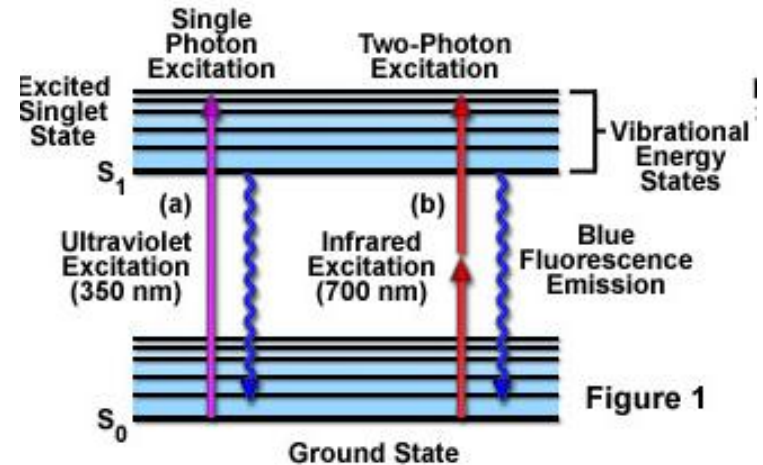

Figure 2

mikroskop dwufotonowy

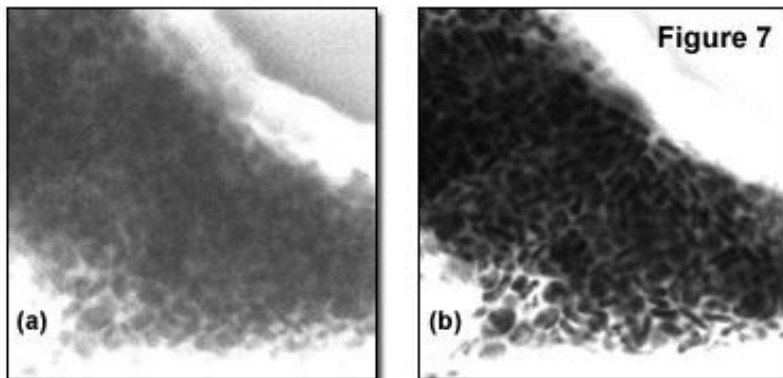
Two-Photon Jablonski Energy Diagram

wiązka gaussowska w ognisku

$$I_L(x, y) = I_{L0} e^{-\frac{x^2+y^2}{w^2}}$$

imaging Quality in Confocal and Multiphoton Microscopy I

wzbudzenie dwufotonowe

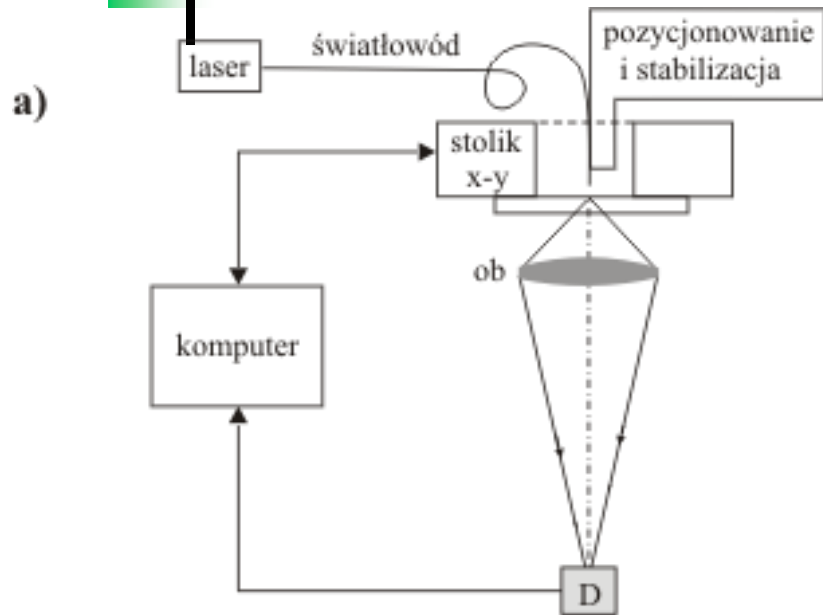
$$I_{fl} \propto I_L^2$$

rozmiar obszaru wzbudzanego

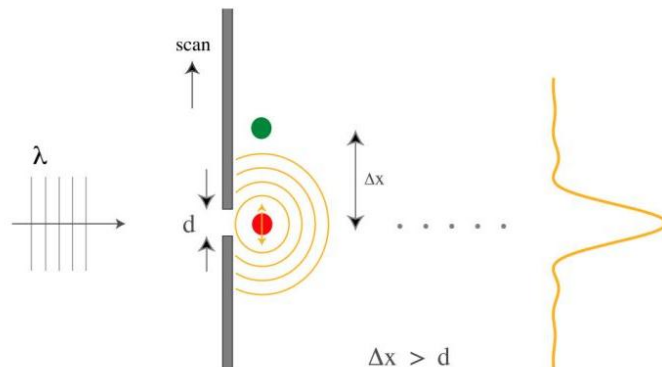
$$I_{fl} \propto I_L^2 = I_{L0}^2 e^{-2\frac{x^2+y^2}{w^2}} = I_{L0}^2 e^{-\frac{x^2+y^2}{w_{eff}^2}}$$

$$w_{eff} = w/\sqrt{2}$$

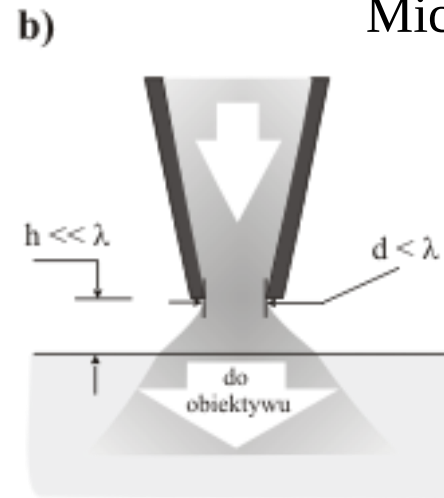
mikroskop bliskiego pola

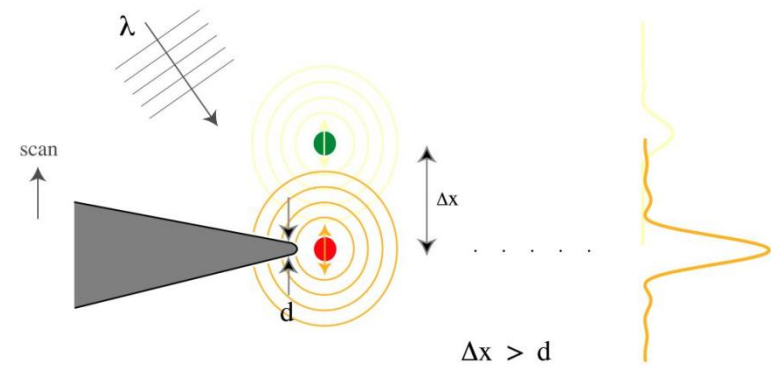
APERTURE NEAR-FIELD MICROSCOPY

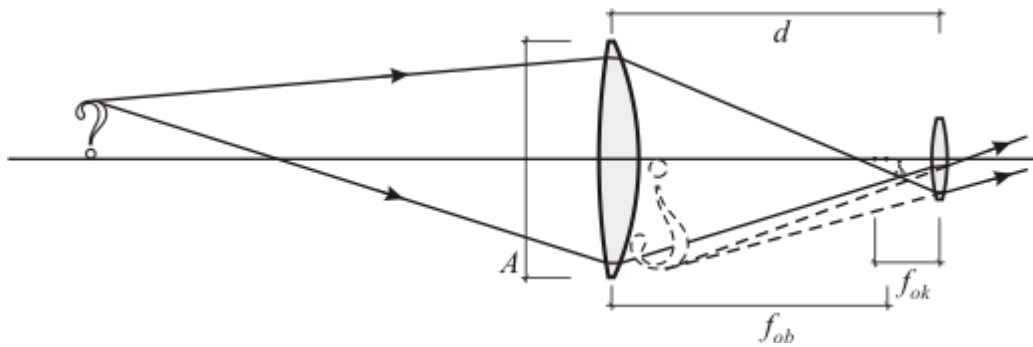
Scanning Near Field Optical Microscope (SNOM)

FIELD ENHANCEMENT MICROSCOPY

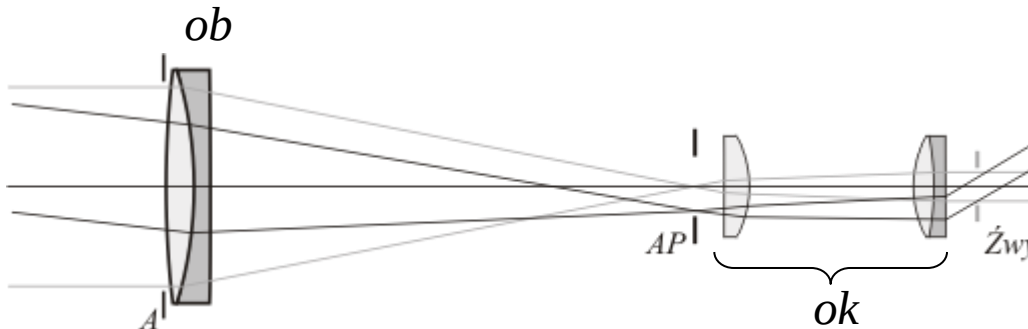

luneta refrakcyjna

Powiększenie kątowe:

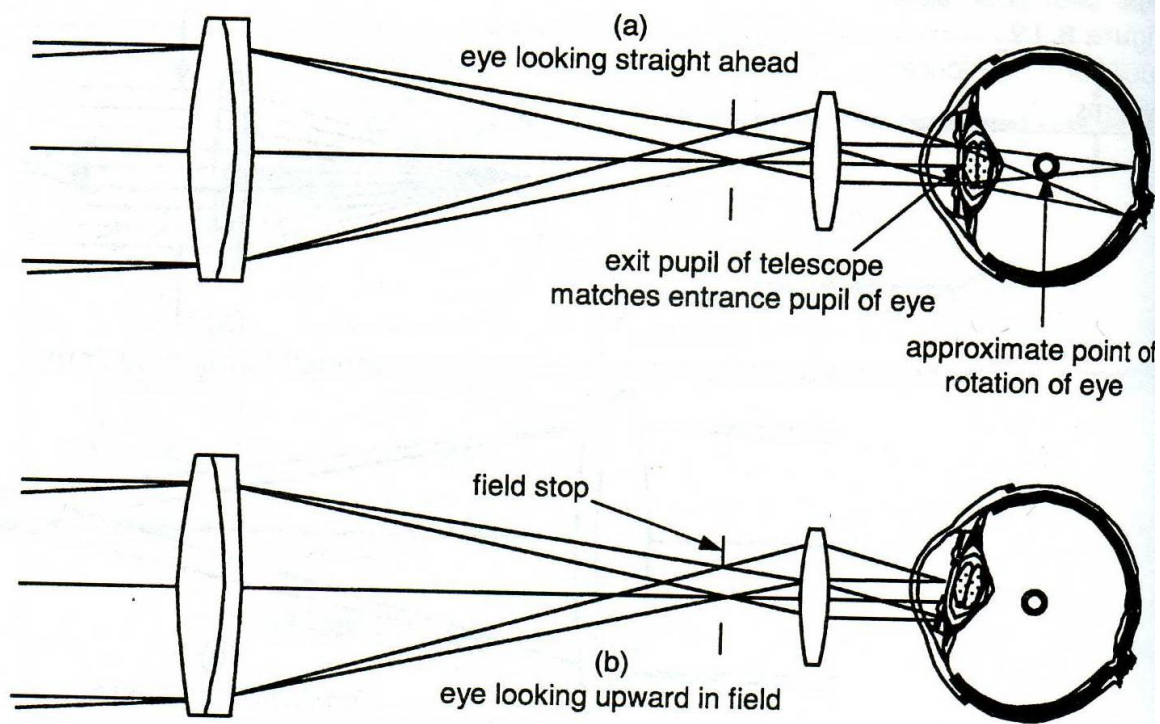
$$M_{\alpha} = f_{ob} / f_{ok}$$

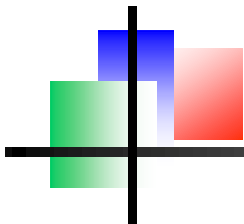

Problemy z dużymi lunetami:

- waga obiektywu
- jednorodność materiału

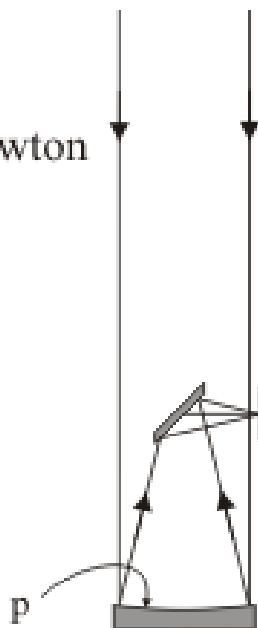
dopasowanie źrenicy wyjściowej do źrenicy oka

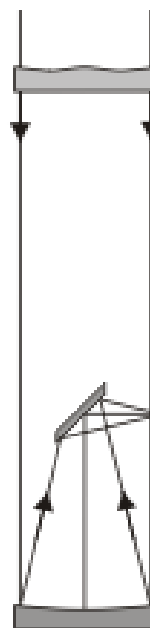

luneta odbiciowa - teleskop

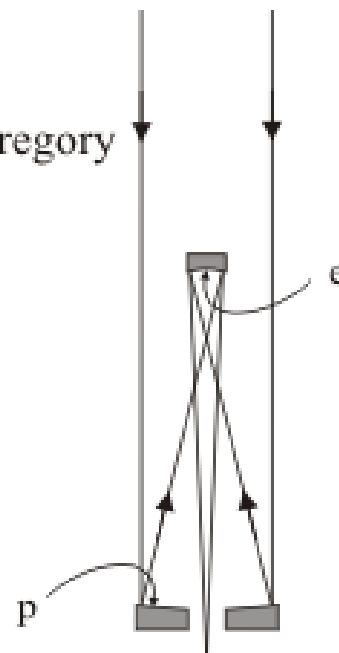
Newton

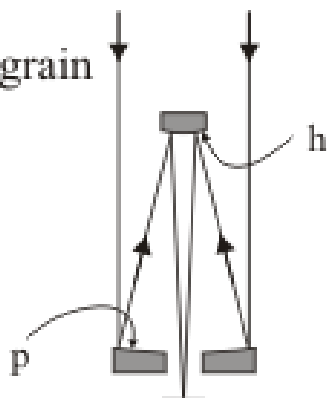
Schmidt

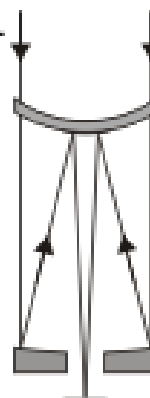
Gregory

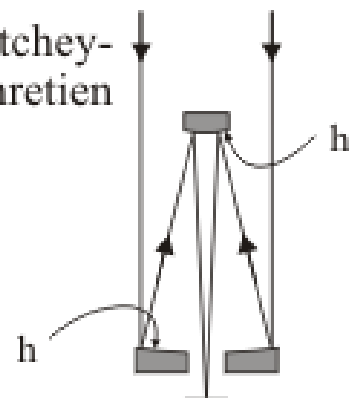
Cassegrain

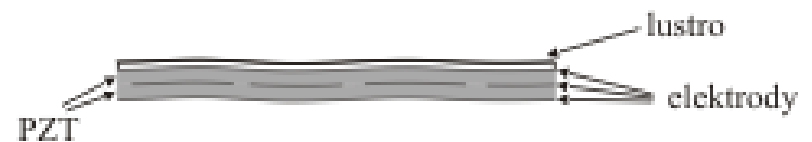
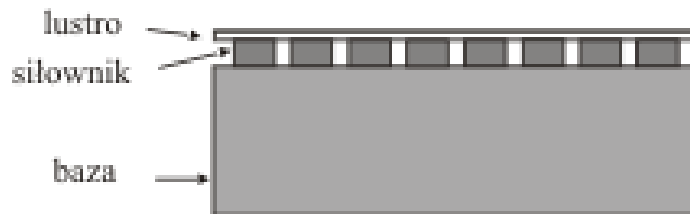
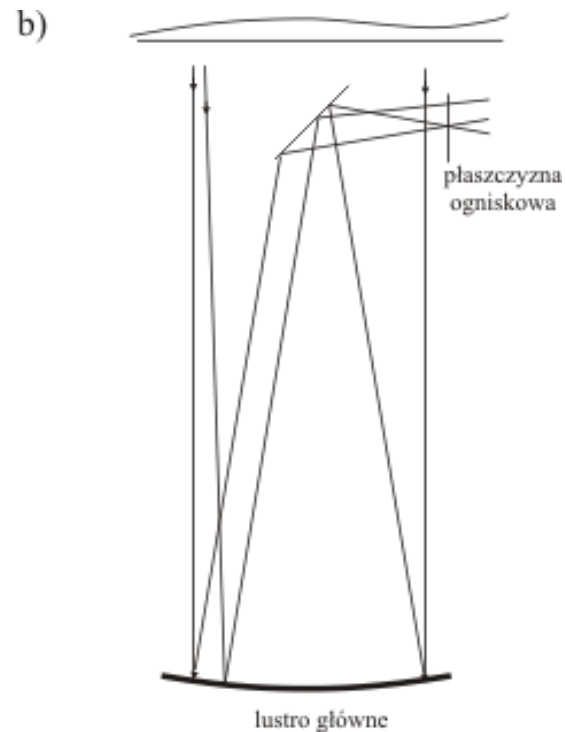
Maksutow-Cassegrain

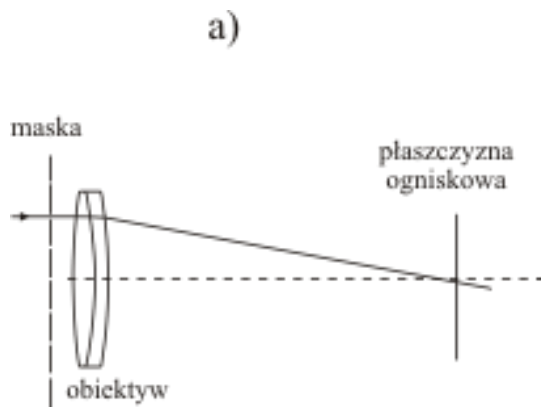
Ritchey-Chretien

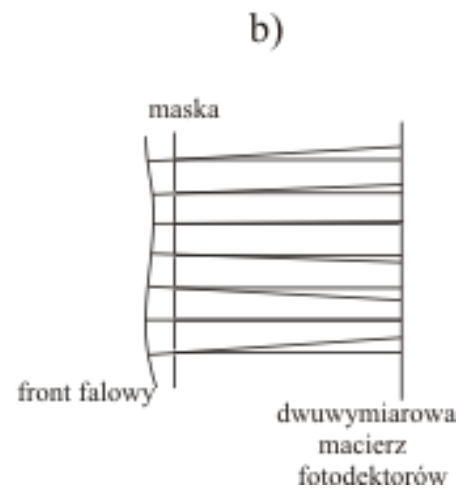
optyka adaptatywna w astronomii

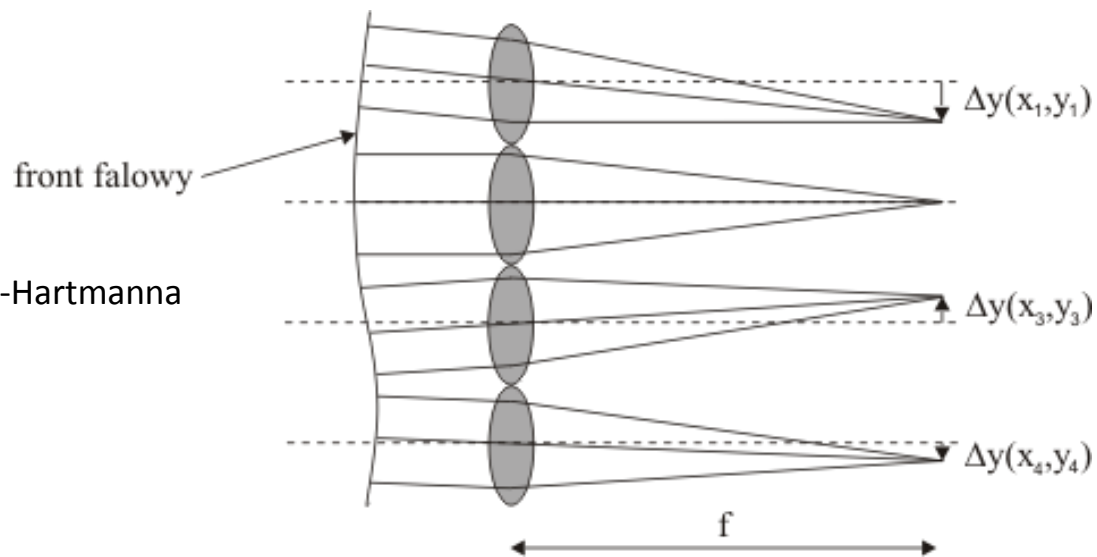
detektor Shacka-Hartmanna

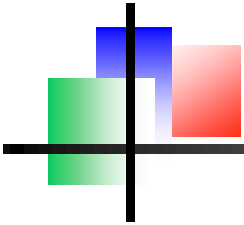

Detektor Hartmanna

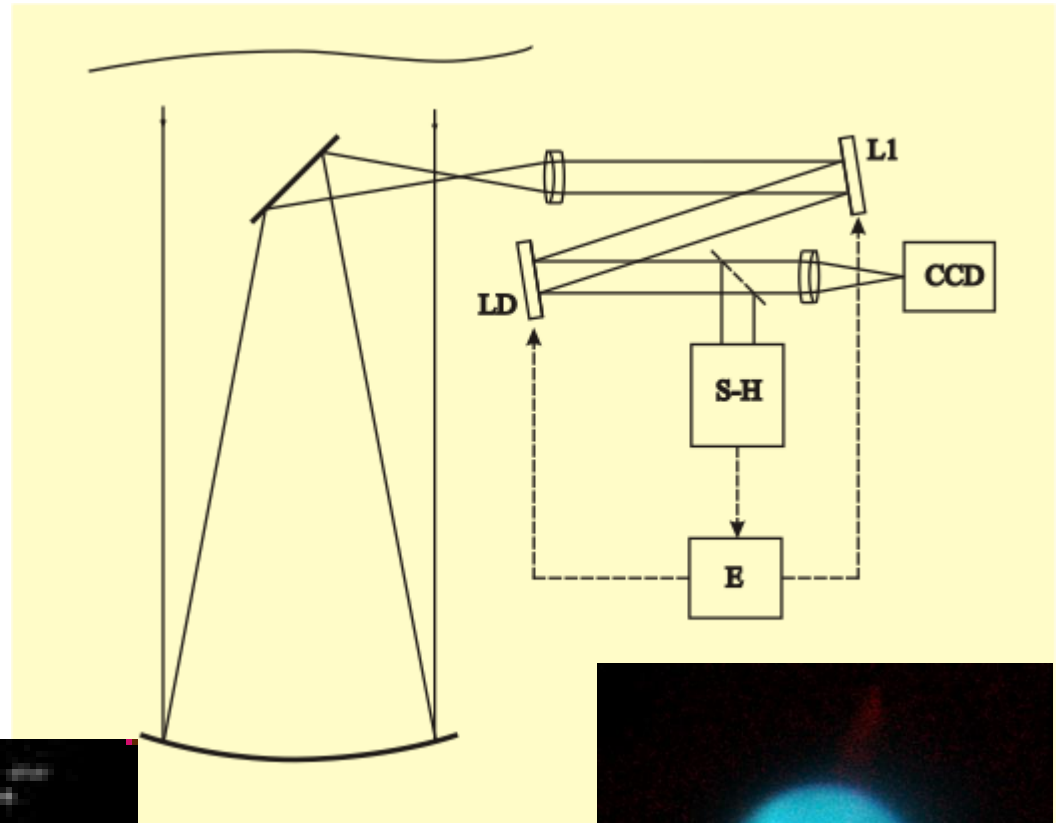
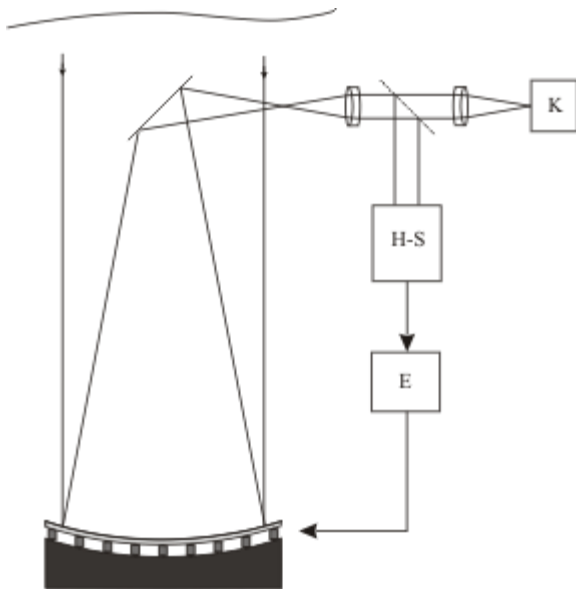

Detektor Shacka-Hartmanna

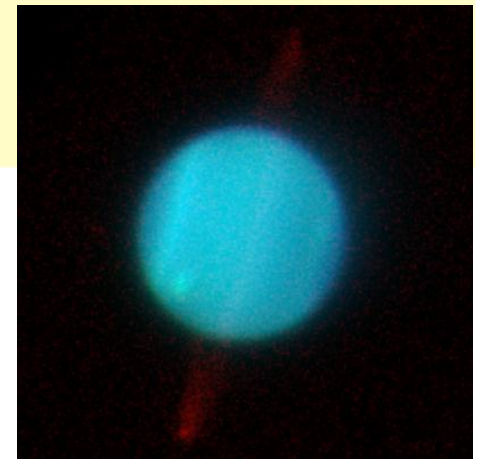

teleskop z optyką adaptatywną

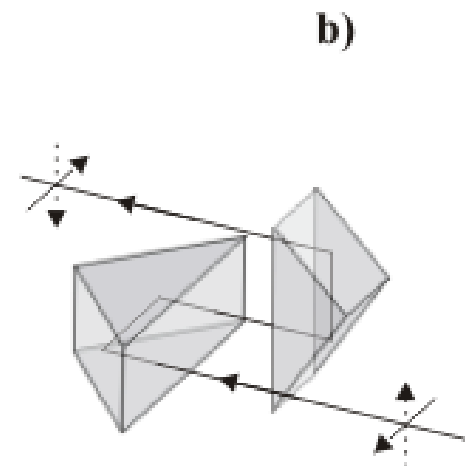
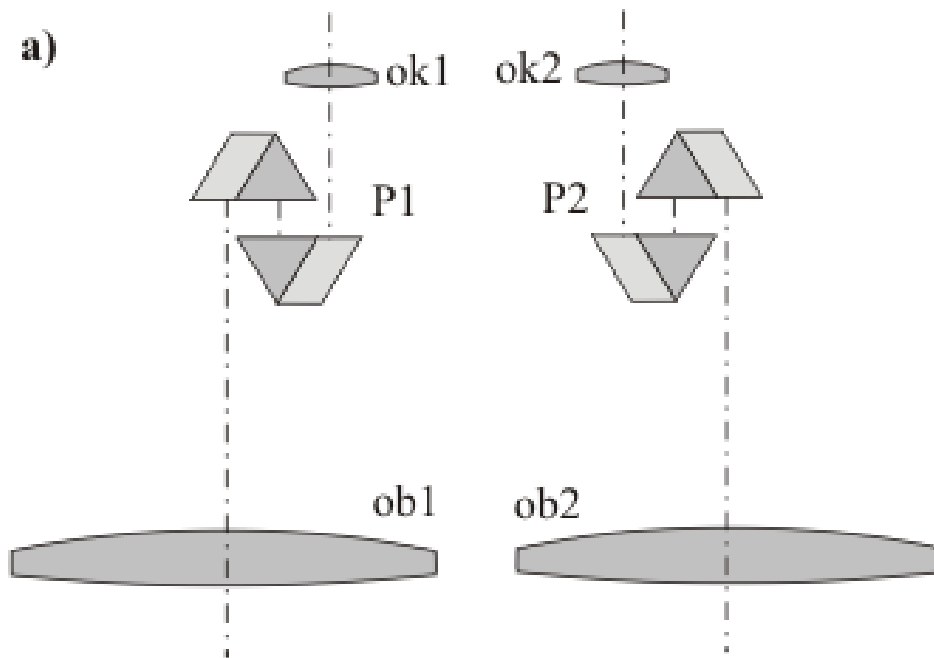

Keck Observatory

Uran, Palomar 5 m, 1-2 μ m

lornetka 1

oznaczenia: NxM

powiększenie średnica obiektywu (mm)

lornetka 2

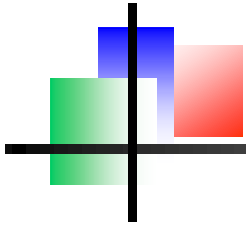
Carl Zeiss Jena

<http://www.zeiss.com>

Product Specs *based on manufacturer-supplied data*

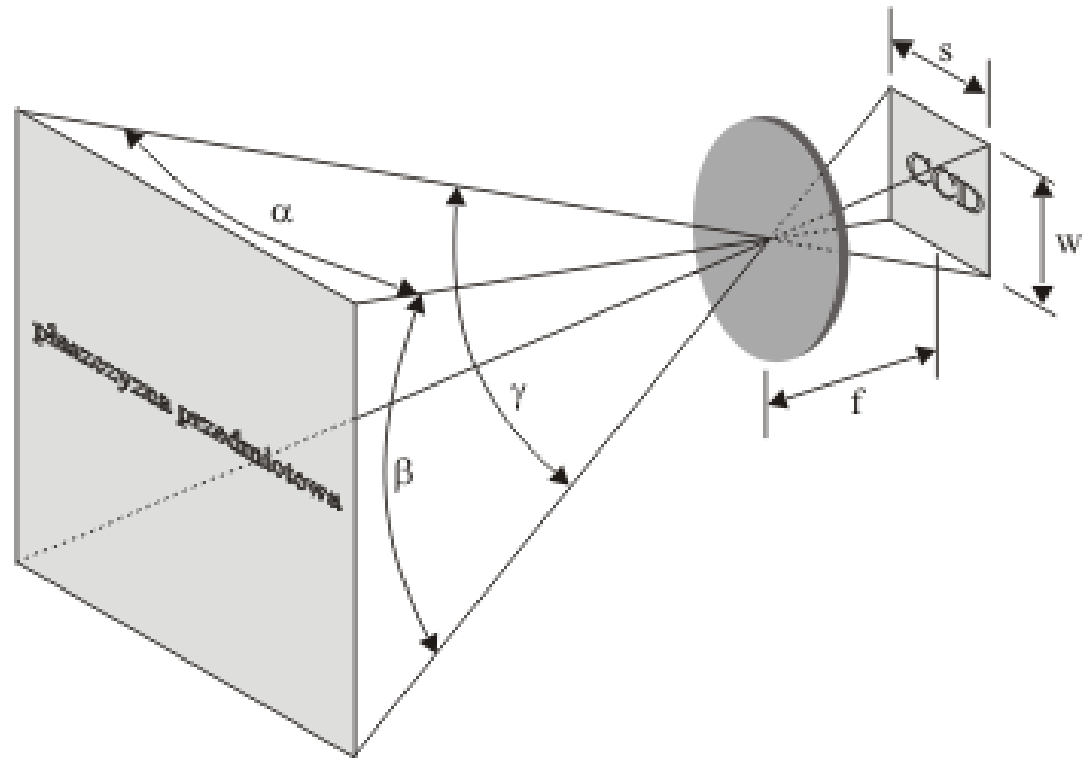
	7×42	8×42	10×42
Exit Pupil (millimeters)	6.0	5.3	4.2
Field of View (feet)	450	405	330
Eye Relief (millimeters)	16.0	16.0	16.0
Close Focus (feet)	6.6	6.6	6.6
Weight (ounces)	26.1	26.5	26.8

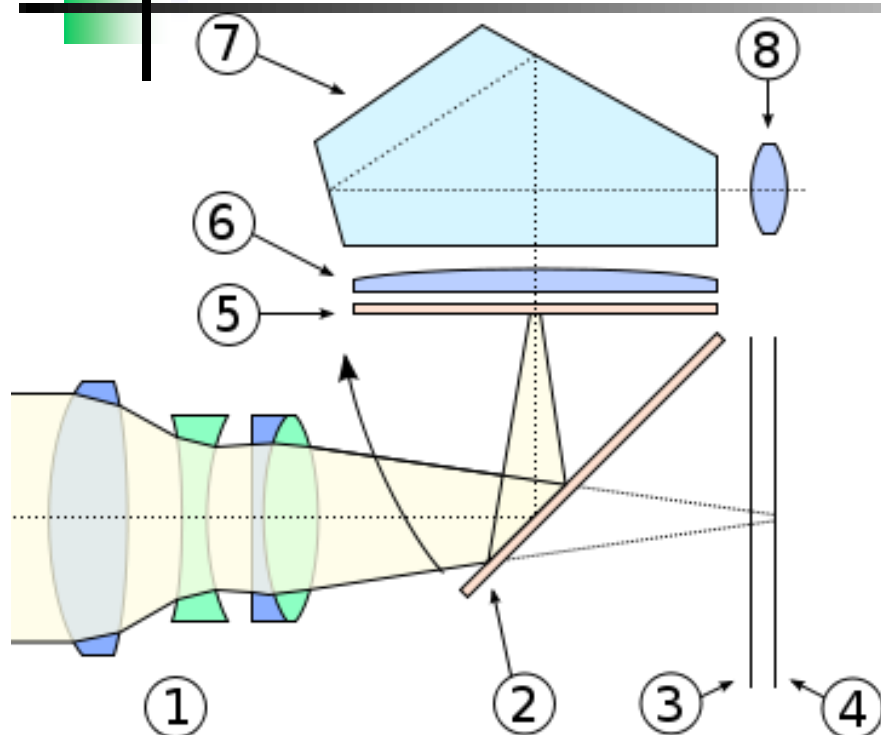
aparat fotograficzny 1

Format obrazu: 4:3, 3:2,....

- Kąt widzenia
- Jasność obiektywu
- Regulowana apertura (irys)
- Zoom
- Makro

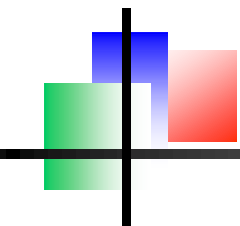

aparat fotograficzny 2

Lustrzanka jednoobiektywowa
SLR (Single Lens Reflex)

1. [Obiektyw](#)
2. [Zwierciadło](#) w dolnej pozycji (obraz widoczny w wizjerze)
3. [Migawka](#)
4. [Błona światłoczuła](#) lub [Matryca CCD](#)
5. [Matówka](#) lub zwierciadło w górnej pozycji (w momencie naciśnięcia spustu)
6. [Soczewka](#) skupiająca
7. [Pryzmat pentagonalny](#) lub pentagonalny układ zwierciadeł
8. [Wizjer](#)

autofokus

- ✓ aktywny
- ✓ bierny (pasywny)

